PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 35 lir | Leto XVII. - Št. 217 (4991) | TRST, sreda 13. septembra 1961

Sukarno in Modibo Keita sta izročila Kennedyju poslanico miru iz Beograda

Včeraj sta se razgovarjala v Beli hiši 50 minut in danes se bodo razgovori nadaljevali - Danes začetek posvetovanj zahodnih zunanjih ministrov o morebitnih pogajanjih s SZ - Nova jedrska eksplozija v SZ

WASHINGTON, 12. — S posebnim letalom sta prišla danes iz Casablance v Washington indonezijski predsednik Sukarno in predsednik Malija Modibo Keita. Na letališču blizu Washingtona sta ju sprejela Kennedy in Dean Rusk. Gostoma so izkazali vojaške časti.

Kakor je znano, prihajata Sukarno in Keita v Washington, da izročita Kennedyju poslanico beograjske konference izvenblokovskih držav, kakršno sta v Moskvi izročila Hruščevu Nehru in Nkrumah.

Predsednik Kennedy je Sukarnu in Keiti zaželel dobrodošlico in je v kratkem govoru izjavil, da je toliko bolj zadovoljen sprejeti ju, ker predstavljata udeležence nedavne beograjske konference in sta prišla, da izpolnita poslanstvo miru. «ZDA, je dodal Kennedy, se strinjajo z vročo željo, naj se vprašanja, o katerimi imamo opravka, rešijo na miren način, ker je dejanski mir v skladu s težnjami vseh narodov sveta. ZDA želijo, naj bi vsakdo živel v miru svoje življenje, kakor hoče in želi.»

Sukarno je izjavil, da njegova in Keitova naloga ni posredovanje in da ni lahka: «Sporočiti vam hočemo zaskrbljenost udeležencev beograjske konference, ki predstavljajo okoli 700 milijonov človeških bitij, zaradi sedanjega svetovnega položaja. Izražam upanje, da bodo naši razgovori obrodili plodove, da se svet reši pred katastrofo.»

Keita je izjavil, da «v teh izredno težavnih trenutkih prinašamo poslanico zaupanja, ker smo prepričani, da ljudstvo ZDA želi živeti v miru in samo v miru».

Takoj zatem so se Kennedy in oba gosta odpeljali s helikopterjem v Belo hišo. Tu so se takoj začeli razgovori. Navzoči so bili Sukarno in indonezijski zunanji minister Subandrio, Keita in Malijev diplomatski predstavnik v Gvineji Bemba Diallo, Kennedy, državni tajnik Rusk, državni podtajnik Chester Bowles in svetovalci na obeh straneh. Prvi razgovor je trajal 50 minut. Po razgovoru sta Sukarno in Keita takoj odšla in nista podala nobene izjave. Jutri zjutraj bosta imela Sukarno in Keita nov razgovor s Kennedyjem. Sledilo bo kosilo, ki bo imelo obliko delovne seje. Po kosilu bodo verjetno objavili uradno sporočilo. Sukarno in Keita bosta jutri popoldne odpotovala v New York.

Iz Londona poročajo, da bo angleški zunanji minister lord Home odpotoval jutri zjutraj v Washington na razgovore med zunanjimi ministri treh zahodnih velesil, katerim se bo pridružil tudi zahodnonemški zunanji minister von Brentano. Danes je imel lord Home daljši razgovor z Mac Millanom, ki mu je dal še zadnja navodila. Na razgovoru v Washingtonu bodo razpravljali o angleško-ameriških načrtih, naj bi skušali obnoviti razgovore s Sovjetsko zvezo v zvezi z Nemčijo in Berlinom.

Med drugim bodo govorili o obliki teh razgovorov, in sicer ali naj pride samo do sestanka med Kennedyjem in Hruščevom, ali pa naj pri razgovorih sodelujeta tudi Mac Millan in de Gaulle. Prav tako se bodo posvetovali, na kakšni ravni naj se razgovori začnejo. Po mnenju Mac Millana bi sestanek zahodnih zunanjih ministrov s sovjetskim zunanjim ministrom ne prinesel rešitve, ker so potrebne važne odločitve o celotnem nemškem vprašanju, ki bi jih lahko samo sestanek med «velikimi» prinesel. Ker je de Gaulle vedno nasprotoval sleherni zahodni pobudi s tem v zvezi, bi se sestanek lahko omejil samo na dva zahodna «velika», če ne bi Kennedy in Mac Millan uspela prepričati de Gaulla, naj spremeni svoje stališče. Kar se tiče datuma sestanka, so v Londonu mnenja, da bi lahko predlagali oktober. Tedaj bodo volitve v Zahodni Nemčiji že končane. Vprašanje je še, ali naj bo sestanek pred kongresom sovjetske komunistične stranke, ki bo sredi oktobra, ali pa po kongresu.

O Berlinu se je Mac Millan danes razgovarjal tudi z voditeljem opozicije Gaitskellom. Belgijska socialistična stranka, ki jo v vladi zastopa Spaak, je objavila danes izjavo, v kateri poudarja, da se sedanja kriza lahko reši samo s pogajanji, ki bi se morala začeti čimprej. Izjava obžaluje, ker se zavlačuje taka razumna rešitev in ker se upošteva možnost sile. Izjava globoko obžaluje obnovitev jedrskih poizkusov v SZ, ker postajajo zaradi tega pogajanja o razorožitvi vedno težavnejša in ker nastaja nevarnost pospešitve oboroževalne tekme.

Medtem je ameriška komisija za atomsko energijo sporočila, da je Sovjetska zveza danes zjutraj izvršila nov jedrski poizkus v atmosferi. Eksplozija je imela moč več megaton (megaton je enak milijonu ton trinitrotoluola). To je že sedmi sovjetski poizkus z jedrskim orožjem od 1. septembra dalje. Današnji poizkus je bil izvršen v bližini Nove zemlje.

—«»—

Tito sprejel J. Raaba

BEOGRAD, 12. — Predsednik republike maršal Tito je sprejel danes na Belju predsednika zvezne avstrijske gospodarske zbornice in bivšega kanclerja inž. Juliusa Raaba. Danes popoldne je inž. Raaba, ki je prispel v Jugoslavijo v zvezi z avstrijskim dnevom na zagrebškem velesejmu, sprejel tudi predsednik odbora za zunanjo trgovino zveznega izvršnega sveta Sergej Kraigher. Kraigher in Raab sta skupno s svojimi sodelavci proučila možnosti nadaljnje krepitve gospodarskega sodelovanja med Jugoslavijo in Avstrijo.

71 potnikov in 6 članov posadke izgubilo življenje

«Caravelle» družbe Air France strmoglavilo v bližini Rabata

Letalo je zadelo v neki grič, se prevrnilo in eksplodiralo - To je že tretja večja letalska nesreča v tem mesecu

RABAT, 12. — Potniško letalo družbe Air-France «Caravelle» je danes strmoglavilo v bližini Rabata v Maroku. Po prvih vesteh je imelo letalo na krovu 71 potnikov in 6 članov posadke. Ko je strmoglavilo, je letelo že zelo nizko, ker bi moralo pristati. Zdi se, da so vsi potniki zgubili življenje.

Po pripovedovanju neke osebe, ki se je nahajala v bližini kraja, kjer je letalo strmoglavilo, je «Caravelle» letelo zelo nizko v smeri jug-zapad, namenjeno na letališče Rabat-Sale. Letalo je nenadno zadelo v grič nad reko Ued Akreuch, ki je eden od pritokov reke Ued Bu-Regreg, v katero se izliva pet kilometrov od Rabata. Preden je eksplodiralo, se je letalo prevrnilo in je nad pol ure gorelo v nekem prepadu med naselji Duar Dum in Duar Dbag.

Francoski veleposlanik v Rabatu Seydoux je na letališču čakal nekatere člane veleposlaništva, ki so prihajali z letalom; ko je izvedel za nesrečo, je odšel takoj na kraj, kjer je letalo strmoglavilo. Gosta megla na vsem področju je povzročila, da se je pomoč nekoliko zakasnila.

Današnja nesreča je že druga zapovrstjo v tem letu v Maroku. 11. julija je namreč letalo «Iljušin-18» češkoslovaške letalske družbe strmoglavilo pri Casablanci, pri čemer je izgubilo življenje 72 oseb. Sedanja letalska nesreča pa je že tretja večja nesreča v tem mesecu. Pred tremi dnevi je namreč strmoglavilo letalo «DC-6» v Shannonu. Letelo je iz Duesseldorfa v ZDA. Pri nesreči je izgubilo življenje 83 oseb. Prvega septembra pa je 78 oseb izgubilo življenje, ko je letalo vrste «Constellation» strmoglavilo na letališču v Chicagu.

Po treh urah dela, gasilcem še ni uspelo pogasiti gorečega letala. Spričo tega še niso mogli ugotoviti identitete ponesrečencev; le eno je gotovo: nihče ni ostal živ. Domnevajo, da se je na letalu nahajal tudi Pierre Laurent, gospodarski svetnik francoskega veleposaništva v Maroku.

—«»—

Neredi in mrtvi v San Domingu

CIUDAD TRUJILLO, 12. — Danes je policija streljala na množico simpatizerjev opozicije, ki je demonstrirala v pričakovanju prihoda preiskovalne komisije organizacije ameriških držav. Po še nepotrjenih vesteh je pri tem ubila 4 osebe, med njimi tudi neko žensko.

Prvi streli so padli že popoldne, ko se je kakih 2000 demonstrantov zbralo pri mostu Thadames, na cesti, ki vodi z letališča v mesto, kjer so hoteli dočakati omenjeno komisijo.

Po drugih vesteh pa je do incidentov baje prišlo na letališču, kjer so nekatere vladne funkcionarje napadli demonstranti, šofer vladnega avtomobila pa je baje streljal na množico in pri tem ubil najmanj dve osebi. Nato je baje posegla vmes policija, ki se ji je baje posrečilo demonstrante razpršiti z gasilskimi brizgalnimi napravami. Po vesteh iz istega vira so prepeljali v bolnišnico od 12 do 15 oseb, med temi tudi nekega policaja.

Mnoge trgovine v mestu so popoldne ostale zaprte.

—«»—

Del Bo o pomenu beograjske konference

RIM, 12. — Demokristjanski poslanec in bivši minister Dino Del Bo je na predavanju pred študenti govoril o pomenu beograjske konference. Med drugim je poudaril, da so napori izvenblokovskih držav, da se prepreči vojna, velikega pomena. «Če misija, ki jo je konferenca zaupala Nehruju in Sukarnu v Moskvi in Washingtonu, ne bo uspela,» je izjavil Dino Del Bo, «bodo nevezane države izvedle enotno akcijo v OZN». Drugi važni aspekt konference, je po mnenju Dina Del Boja zaupanje beograjske konference v OZN in priznanje njene vloge na svetu.

—«»—

Nehru o Berlinu

NOVI DELHI, 12. — Predsednik indijske vlade Nehru je poročal danes svoji parlamentarni skupini o svojem potovanju v Evropo. Nehru je med drugim izjavil, da berlinsko vprašanje ne predstavlja nepremostljivih težav, vendar pa je nujno potrebno «ozdraviti vsa zla» v Nemčiji, Evropi in na svetu. To pa bo mogoče samo s splošnim sporazumom o razorožitvi. Po svojem razgovoru s Hruščevom je Nehru prišel do zaključka, da je treba priznati obstoj dveh Nemčij.

O Alžiriji je Nehru izjavil, da ne verjame v «velike» geste in da bo Indija priznala alžirsko vlado, kadar se ji bo zdelo umestno.

Glede beograjske konference je Nehru izjavil, da so trditve tiska o nesoglasjih na beograjski konferenci pretirane in da on ni nikoli odklonil svojega potovanja v Moskvo skupno z Nkrumahom, da izročita Hruščevu poslanico.

O statusu quo v Evropi je Hruščev izjavil, da bi sleherni poizkus spremembe sedanjih meja v Evropi in še posebej meje na Odri in Nisi s silo pomenil nevarnost splošne vojne.

O sovjetskih jedrskih poizkusih je izjavil, da mu je Hruščev obrazložil, da je bila sovjetska vlada prisiljena obnoviti te poizkuse, ker so Američani nadaljevali svoje in ker je poizkuse delala tudi Francija.

Glede Bizerte je izjavil, da je francosko-tunizijski incident omogočil okrepitev vezi med Indijo in Tunizijo in v Beogradu se je on zelo prisrčno razgovarjal z Burgibo.

—«»—

Pred zasedanjem Medparlamentarne unije

BEOGRAD, 12. — «Jugoslovanska delegacija na konferenci Interparlamentarne unije bo delovala v duhu sklepov beograjske konference izvenblokovskih držav,» je izjavil danes pred odhodom v Bruselj na zasedanje Interparlamentarne unije vodja jugoslovanske delegacije Veljko Vlahović. Poudaril je, da je po mnenju jugoslovanske delegacije eno najvažnejših vprašanj, ki jih bo proučila konferenca, resolucija, katere bistvo so načela, ki bi jih morale uporabljati države v mednarodnih odnosih za odstranjevanje mednarodne napetosti in za ohranitev miru. Resolucijo, katere predlagateljica je Jugoslavija, je že sprejel svet Interparlamentarne unije. Vodja jugoslovanske delegacije je izrazil prepričanje, da bo resolucija glede na današnji mednarodni položaj soglasno sprejeta v Bruslju.

—«»—

PARIZ, 12.

Zvedelo se je, da so na zadnji seji vlade sklenili povezati petrolejsko področje Edjeleh z alžirsko obalo, s tem da bodo zgradili naftovod, dolg 140 kilometrov, od Edjeleha do Ohaneta. Pred francoskim napadom na Bizerto so petrolej s področja Edjeleh pošiljali po naftovodu, ki se končuje v tunizijskem zalivu Gabes. Kakor je znano, pa so po francoskem napadu na Bizerto tunizijske oblasti blokirale vse naprave v pristaništču Shira.

Zaradi protesta proti jedrskemu orožju

B. Russell obsojen na sedem dni zapora

LONDON, 12. — Neko londonsko sodišče je danes obsodilo angleškega filozofa Bertranda Russella na dva meseca zapora, ker je pred sodiščem izjavil, da se ne odpoveduje nadaljnjemu napovedanemu demonstraciji proti jedrskim poizkusom. Ko je predsednik sporočil obsodbo, so se v dvorani dvignili vzkliki: «Sramota».

Ker je branitelj Russella predložil zdravniško spričevalo, ki priča o slabem zdravju obtoženca, je sodnik znižal kazen na sedem dni zapora.

Prav tako je bila obsojena na sedem dni zapora njegova žena. Skupaj z Russellom je bilo povzvano na sodišče drugih 38 oseb, ki pripadajo znani «odboru stotih», ki se bori proti jedrskemu orožju. Sodnik je vprašal obtožence, ali so pripravljeni obvezati se, da ne bodo kalili javnega miru. Russell je glasno odgovoril, da ni namen sodišča zahvaliti obtožencem, da bi izrazili svoje mnenje o jedrski razorožitvi: «Nasprotno, je pripomnil državni pravdnik, tega mnenja je nedvomno velik del ljudi v vsej državi. Namen sedanjega procesa je preprečiti namerno kršitev zakona, ki bi zelo verjetno pripeljala do kalitve javnega reda, ker je namen demonstracije zaprtej državne ceste z množico oseb.»

Na procesu je bilo navzoče veliko število pripadnikov protijedrskega gibanja. Russell je sodišču izjavil: «Če nas boste v vari in boste s tem delovali v korist človeštva.» Navzoča množica je te besede pozdravila s ploskanjem.

Med obtoženci sta bila tudi pastor Michael Scott in pisatelj Alex Comfort, ki sta bila obsojena na en mesec zapora. Russella in njegovo ženo so s sodišča odpeljali takoj v zapor.

Bertrand Russell je bil zaradi svojega naprednega mnenja že v zaporu. Leta 1918 je bil obsojen na zapor in zgubil je katedro stolice za matematiko v Cambridgeu. Njegov «Uvod v filozofijo matematičnih ved» je bil napisan v zaporu v Brixtonu. Russell, ki ne uporablja naslova lorda, do katerega ima pravico, pripada družini, ki je po tradiciji napredna. Njegov pradednik William Russell je bil obglavljen, ker se je uprl kralju Karlu II. Vendar pa je bil njegov ded lord John Russell angleški predsednik kraljice Viktorije.

—«»—

Konferenca v Tananarivi

TANANARIVE, 12. — Skupina 12 afriških držav in Madagaskarja je danes zaključila svojo konferenco in podpisala konvencij in protokolov, ki se tičejo gospodarskih, finančnih in pravnih zadev. Resolucije, ki se tičejo velikih mednarodnih vprašanj, bodo objavljene jutri zjutraj.

Med drugim so sklenili ustanovitev: 1. afriško-madagaskarske organizacije za gospodarsko sodelovanje; 2. odbor za gospodarski in socialni razvoj; 3. odbor za zunanjo trgovino; 4. odbor, ki bo proučeval valutna vprašanja; 5. odbor za znanstveno in tehnično raziskovanje.

Razpravljali so tudi o odnosih med 12 državami z drugimi evropskega skupnega tržišča ter so se zavzeli za ustvarjanje sistema za stabilizacijo cen tropičnih pridelkov.

Včeraj so podpisali temeljno listino zveze, ki določa, da se lahko priključijo vse neodvisne države Afrike. Za predsednika je bil potrebna soglasnost članic ustanoviteljic. Glavno tajništvo zveze bo v prestolnici Dahomeju. Razen tega so sklenili organizirati skupno obrambo.

—«»—

Volitve na Norveškem

OSLO, 12. — Po nedokončnih podatkih (654 občin, od skupnih 731) so laburisti prejeli 713.769 glasov; konservativci 281.715; krščanska ljudska stranka 144.348; stranka centra 107.201; liberalci 100.815; komunisti 43.042; neodvisni liberalci 2.297; Socialistična stranka ljudstva (nevtralistična) 34.651.

Po predvidevanjih bodo imele stranke naslednje število poslancev (v oklepaju dosedanje število poslancev): laburisti 74 ali 75 (78); konservativci 29 (29); krščanska stranka 15 (12); stranka centra 16 (15); liberalci 13 ali 14 (15); komunisti 0 (1); socialistična stranka ljudstva 2 (0). Norveški parlament «Storting» ima 150 poslancev.

Norveška laburistična stranka, ki je bila na oblasti od leta 1935, je verjetno izgubila absolutno večino. Predvidevajo, da bo vlada podala ostavko.

Policija zaključila preiskavo o teroristični dejavnosti

Cattani izročil sinoči Löwenthalu protestno noto italijanske vlade

Nota poudarja soodgovornost avstrijske vlade za atentate v Italiji
Levica PSI zahteva sklicanje centralnega odbora stranke - CISL odpovedala delovno pogodbo nad 1.700.000 poljskih delavcev

(Od našega dopisnika)

RIM, 12. — Danes zvečer je generalni tajnik zunanjega ministrstva veleposlanik Cattani poklical avstrijskega veleposlanika Loewenthala-Clumeckyja in mu izročil protestno noto italijanske vlade zaradi nedavnih terorističnih dejanj, ki so jih avstrijski državljani izvršili v raznih italijanskih mestih. Nota poudarja resno odgovornost, ki pada na avstrijsko vlado spričo dejstva, da se organizacijski center te dejavnosti nahaja na avstrijskem ozemlju.

Komunistični senatorji Terracini, Spano in Valenzi ter socialistični senatorji Bonfantini, Ronza in Cianca so vložili danes interpelacijo na predsednika vlade, v kateri vprašujejo, kakšni razlogi so navedli vlado, da je izročila protestno noto samo avstrijski vladi, ko pa je tudi iz uradnih virov znano, da so v teroristično dejavnost zapleteni tudi nemški državljani, in bi vlada morala zaradi tega predložiti podobno protestno noto tudi bonnski vladi, ki «nosi prav tako neposredno odgovornost za ta zločinska dejanja in za njihovo pripravo».

Italijanska visokošolska organizacija UNURI je poslala pismo predsedniku avstrijske nacionalne unije, v katerem poudarja revanšistične in fašistične značilnosti organizacije, ki navdihujejo «neodgovorno in zločinsko teroristično dejavnost», in zahteva, da ‚Oesterreichische Hochschulerschaft' zavzame odločno stališče proti takim manifestacijam, ki sejejo nemir v evropsko demokratično javnost in ki spravljajo v dvomljivo luč težnje in čustva vse avstrijske mladine». V primeru, da bi UNURI ne dobila «nujnih in neodložljivih pojasnil», bo pretrgala stike z avstrijsko študentsko organizacijo.

Policija je zaključila s preiskavo v zvezi s teroristično dejavnostjo nekaterih avstrijskih in nemških državljanov, ki so jih priprli preteklo soboto in nedeljo, in od katerih je eden v rimski bolnišnici. Svojo krivdo so priznali, hkrati pa izpovedali stvari, ki so policiji omogočile, da je dobila točnejšo sliko o organizacijski plati te dejavnosti. Tisti štirje študenti, ki so jih aretirali preteklo soboto v Tridentu, (dva med njimi sta nemška državljana) so pripadali «Ligi južnotirolske rodoljubne mladine», za katero jih je pridobil pred osmimi meseci prof. Norbert Burger.

Avstrijski in nemški tisk prinašata sicer vesti o terorističnih dejavnosti v Italiji, vendar se pri tem vzdržujeta vsakršnega komentarja. Izjemo tvorita le avstrijsko socialistično glasilo «Arbeiter Zeitung» in neodvisni dnevnik iz Gradca «Kleine Zeitung», ki to dejavnost odločno obsojata. V Nemčiji pa le hamburški dnevnik «Die Welt» opozarja vlado, naj ne zapira oči pred dejavnostjo znane ekstremistične skupine, ki se zbira okrog «Patriotične mladinske zveze» in «Germanske skupnosti» na Bavarskem (Nuernberg, Bayreuth in Koburg).

Tajništvo KPI je proučilo splošni politični položaj, Togliati pa je poročal o poslednjih mednarodnih in notranjih dogodkih. Tajništvo je sklenilo sklicati vodstvo stranke za prihodnji torek, da bi proučili notranji in mednarodni politični položaj.

Prihodnji četrtek bo politični položaj proučila levica PSI. Sestanka se bodo udeležili pristaši levice v vodstvu stranke, v centralnem odboru in med socialističnimi parlamentarci. Ta sestanek so imeli namen sklicati že v poletju, vendar pa bodo imeli sedaj priliko proučiti tudi nekatere «nove dogodke», kot na pr. sestavo deželne vlade levega centra na Siciliji in nekatera stališča večinske struje glede zunanje politike. Glede tega je levica PSI v opoziciji, ker se ne strinja s sodelovanjem socialistov v sicilski deželni vladi in ker nasprotuje tudi nekaterim trditvam Nennija v zvezi z nemška krizo. V krogih levice PSI se izključuje, da bi v četrtek sprejeli sklep o izstopu levice iz enotnega vodstva stranke; verjetno pa je, da bodo zahtevali sklicanje centralnega odbora, na katerem naj bi proučili položaj na Siciliji in zunanjepolitično linijo vodstva PSI. Centralni odbor PSI se bo namreč sestal proti koncu tega meseca v Turinu, a bo zasedanje posvečeno izključno proslavi stoletnice zedinjenja Italije. Levica bo ob tej priliki verjetno zahtevala, naj bi razpravljali tudi o teh vprašanjih, če bi večina to odklonila, bo levica verjetno zahtevala, naj se centralni odbor sestane še pred koncem meseca in naj razpravlja izključno o teh vprašanjih.

Vincenzo Gatto, ki je pristaš levice v vodstvu PSI, ni hotel na vprašanje novinarjev niti potrditi niti zanikati govorice, da baje namerava izstopiti iz vodstva v znak protesta proti sestavi deželne vlade levega centra na Siciliji in je le dejal: «Vprašanje sicer obstaja. Položaj stranke, zlasti po stališču, ki ga je večina zavzela v tem poslednjem času, je spremenjen. Spremenili so se spričo tega tudi odnosi med strujami.»

Razsulo monarhistične stranke se nadaljuje. Po številnih izstopih monarhističnih poslancev in senatorjev (zlasti onih, ki pripadajo levemu krilu okrog «Rinnovamento sociale»), je sinoči izstopilo iz PDIUM sedem občinskih svetovalcev v Neaplju (štirje od teh so hkrati občinski odborniki). Pred tem je PDIUM zapustil tudi neapeljski občinski odbornik poslanec Foschini, tako da ima Lauro le še 22 občinskih svetovalcev v neapeljskem občinskem svetu. S tem se je spremenil odnos sil v tem svetu. KD in PSDI sta že zahtevala sklicanje občinskega sveta. V občinskem svetu ima Lauro sedaj 22 svetovalcev, KD 21, KPI 19, PSI 5, neodvisna skupina (bivši monarhisti) 8, MSI 3, PSDI in PLI 1.

Italijanska federacija stalnih in priložnostnih poljskih delavcev, ki je vključena v CISL je v teh dneh odpovedala vsedržavno kolektivno delovno pogodbo, ki naj upošteva spremenjene gospodarske razmere. Odpovedana pogodba zadeva nad 1.700.000 stalnih in priložnostnih poljskih mezdnih delavcev.

A. P.

—«»—

Hammarskjoeld odpotoval v Kongo

NEW YORK, 12. — Tajnik OZN Hammarskjoeld je odpotoval danes z letalom v Leopoldville na vabilo predsednika tamkajšnje vlade Adule, da bi govorili o pomoči in podpori OZN kongoški vladi.

Zdi se, da je glavni namen Hammarskjoeldovega obiska poizkus, da bi našli sporazum med osrednjo vlado in Combejem. Ta je odklonil vabilo, naj bi prišel v Leopoldville na razgovor s Hammarskjoeldom in je na tiskovni konferenci povabil Hammarskjoelda, naj jutri pride v Elisabethville.

Dejal je, naj Hammarskjoeld pride v Elisabethville, «zato da ga posluša, preden ga obsodi». Dodal je, da bo reagiral s silo, če bo osrednja vlada napadla Katango, ali če bo OZN «kot orodje Adule skušala odvzeti Katangi neodvisnost».

Načelnik odposlanstva OZN v Katangi O'Brien je izjavil na današnji tiskovni konferenci, da je moral zaradi neredov v preteklih dneh premestiti poveljstvo OZN iz Elisabethvilla v indijsko vojaško taborišče v predmestju. Pripomnil je, da je nerede povzročilo kakih dvanajst francoskih častnikov, ki pripadajo Combejevemu orožništvu in ki so organizirali zaroto proti civilnemu in vojaškemu osebju OZN.

Od 459 tujih častnikov, ki so služili v Combejevem orožništvu, je izjavil O'Brien, jih je bilo 243 že repatriiranih, okoli sto pa jih bodo kmalu repatriirali. Okoli devetdeset se jih še skriva. To povzroča precejšnjo zaskrbljenost, ker mnogi od njih organizirajo napade proti OZN. O'Brien je izrekel prepričanje, da je Combeju vse to znano.

—«»—

TUNIS, 12. — Tunizijski predsednik Burgiba je sprejel danes ameriškega poslanika v Tunisu. Zatrjuje se, da je ameriški poslanik izročil Burgibi Kennedyjevo osebno pismo.

Podivjani francoski ultrasi v Alžiru so pobijali in pretepali domačine

Ubili so deset Alžircev, ranili pa jih 17 - Nadaljuje se preiskava zaradi atentata na de Gaulla - Nezaupnica SFIO vladi

PARIZ, 12. — Ob začetku razprave v francoski narodni skupščini o kmetijskih zadevah je predsednik socialistične parlamentarne skupine sporočil, da je predložil resolucijo proti Debrejevi vladi kot protest, ker vlada krati parlamentu pravico do vloge, ki mu jo daje ustava.

Posebna seja skupščine, ki so jo za danes določili že 29. avgusta proti volji vlade, da bi razpravljali o kmetijskih vprašanjih, se je sestala v zelo napetem ozračju. Uradno je dnevni red določal: 1. Razpravljanje o načrtu zakona glede cen za kmetijske pridelke. 2. Razprava o načrtu zakona o «enakosti kmetijstva na socialnem področju» (pokojnine za kmetovalce itd). 3. Šestnajst ustnih vprašanj, ki so jih postavili številni poslanci.

Predsednik skupščine Chaban-Delmas je po posvetovanju s predsedstvom sporočil, da namerava zahtevati mnenje ustavnega sveta, ali je pod režimom člena 16 sploh sprejemljiva resolucija proti vladi, ki so jo predložili socialisti. Na podlagi člena 12 ustave predsednik republike lahko po posvetovanju z ministrskim predsednikom in s predsedniki parlamentarnih skupin razpusti zbornico. Na podlagi člena 16 pa ne more biti zbornica razpuščena v razdobju izrednih pooblastil. Zato se postavlja vprašanje ali zbornica lahko s svoje strani zruši vlado v razdobju izrednih pooblastil.

Ko je predsednik rekel, da bo vprašal za mnenje ustavni svet je nastal v dvorani velik hrup. Socialistični poslanec Chandernagor je izjavil: «Vsi elementi postopka se izkoriščajo, da se prepreči parlamentu svobodno izražanje. Če je bila razprava prekinjena, preden se je začela, se je to zgodilo po volji ministrskega predsednika, ali vsaj po volji predsednika republike, ker vlada nima že zdavnaj več svoje volje.»

Zatem je govornik izjavil, da se parlament «spričo povečane nevarnosti ne bo dal prisiliti na molk in noče brez moči gledati na degradacijo države». Pozval je vse demokrate, naj zapustijo dvorano, proti Debreju pa je vzkliknil: «Lahko ostanete na svojem mestu: pri štetju tistih, ki bodo ostali, boste zvedeli za število tistih, ki vas podpirajo.»

Ko se je seja nadaljevala, je bilo v dvorani samo 89 gelističnih poslancev. Na zahtevo Debreja je bila seja odložena na jutri popoldne.

Medtem se nadaljuje preiskava v zvezi z atentatom na de Gaulla. Izvedenci so prišli do zaključka, da je plastični naboj tehtal trideset kilogramov. Ugotovili so tudi, da bi eksplozija naboja zadostovala, da zruši palačo več nadstropij.

Baje so imeli zarotniki v načrtu, v primeru, da bi atentat uspel, poizkus polastiti se oblasti v Parizu. Istočasno bi morala OAS ustanoviti v Alžiriji «mešano» vlado, ki bi bila sestavljena polovico iz civilistov, polovico pa iz vojakov. Trdi se tudi, da upor ne bi bil izvršen takoj po atentatu, temveč šele 15. septembra, t. j. prihodnji petek. Zato so se po Parizu razširile govorice o možnosti, da se čez tri dni lahko «nekaj zgodi».

Davi je pred stanovanjem političnega urednika popoldanskega dnevnika «France Soir» Jeana Ferniota nastala eksplozija. Neznanec je položil eksplozivni naboj pred vhod stanovanja in je dvakrat pozvonil. Ko je služkinja ugotovila, da prihaja pod vrati v stanovanje dim, ni odprla, temveč je naglo zbežala na nasprotni konec hodnika. Čez nekat trenutkov je nastala eksplozija in na srečo ni bilo nobene žrtve.

V Alžiru pa je bilo včeraj izvršenih šest atentatov. Osem ljudi je zgubilo življenje (šest Francozov in dva Alžirca) pet pa jih je bilo ranjenih (trije Francozi in dva Alžirca). Pet atentatov so izvršili alžirski borvi, enega pa francoski teroristi. V Alžiru je eksplodiralo včeraj pet plastičnih nabojev, ki so povzročili veliko škodo. V Costantini je prav tako eksplodiralo pet plastičnih nabojev.

V alžirskem predmestju Bab El Ued so francoski skrajneži med pogrebom nekega Francoza, ki je bil ubit pri včerajšnjih incidentih, začeli napadati po ulicah Alžirce; oplenili so številne trgovine alžirskih trgovcev. Podivjana drhal je pretepla vsakega Alžirca, ki ga je dobila na ulicah.

Več kot tri ure so francoski skrajneži divjali po ozkih ulicah alžirskega predmestja Bab El Ued, oboroženi s palicami in z železnimi drogovi. Po ulicah so bili edini gospodarji kljub prizadevanju policijskih agentov in vojakov, da bi jih razgnali. Podivjana drhal je večkrat obkolila policaje in vojake. Trupla ubitih Alžircev so dolge ure ležala po ulicah. Vsak Alžirec, ki jim je prišel v roke, ni ubežal smrti. Druge skupine pa so prevračale stojnice na trgu in razbijale izložbena okna alžirskih trgovin. Okoli 9. ure je varnostnim silam uspelo s solzilnimi plini deloma razgnati podivjano drhal, vendar pa so posamezne skupine še dalje zasledovale Alžirce. Šele okoli 20. ure je bil vzpostavljen red. Zvečer so javili, da je bilo ubitih 10 Alžircev, ranjenih pa 17.

V Parizu se je danes nadaljevala razprava proti «pariškim zarotnikom». Med glavnimi obtoženci je general Faure, ki je izjavil, da je nedolžen. Isto je izjavil danes kapetan Saint-Remy. Ta je danes izjavil, da so se njegovi stiki z generalom Faurom tikali edinole «bivših bojevnikov». Enake izjave so podali tudi naslednji obtoženci, ki so bili zaslišani za njim.

Orkan «Carla» in tajfun «Pamela» sejeta smrt in veliko razdejanje

Prvi je zajel obalo Mehiškega zaliva, drugi pa severni del Formoze, kjer je zgubilo življenje več ljudi, porušenih in poškodovanih pa je bilo nad 4000 hiš

CORPUS CHRISTI, 12. — Orkan «Carla», ki je včeraj zajel obalo Mehiškega zaliva, je v noči od ponedeljka na torek nadaljeval svoj pogubonosni pohod po državi Texas, kjer je povzročil ogromno škodo, ki se ceni na stotine milijonov dolarjev. Danes pa je začela moč vetra pešati.

Na obali, kjer je orkan divjal včeraj popoldne, je sejal uničenje v dolžini 800 kilometrov od Cameroma v državi Louisiana do Corpusa Christi v državi Texas. Ker je prebivalstvo množično zapustilo vse obalne kraje in pribežalo v notranjost, ni bilo človeških žrtev.

Preteklo noč je bilo še posebno prizadeto področje Houston, kjer je bilo ranjenih okoli dvajset oseb. V tem kraju so močni nalivi z vetrom omrtvičili ves promet. V mestih Elgin, Seguin in Lagrange je bilo odkritih mnogo hiš. V bližini obale je orkan povzročil ogromno škodo nasadom bombaža, riža in južnega sadja.

Mesto Galveston je en meter pod vodo. Vse električne in telefonske proge na tamkajšnjem področju so pretrgane. Veliko število kač, ki beži pred poplavo, je vdrlo v mesto Texas City. Skušajo se povzpeti po zidovih hiš, da se rešijo pred vodo. V Mantagora Islandu je utonilo okoli dva tisoč glav živine.

Zvečer so sporočili, da je orkan povzročil smrt 13 ljudi.

Okoli poldne po srednjeevropskem času so oblasti sporočile, da ciklon ni več nevaren in da bo proti večeru povzročil močne nalive v Severnem Texasu in v južnem delu Oklahome. Še vedno pa je nevarnost poplav kot posledice ciklona, ker so reke zaradi močnih nalivov narasle in prestopile bregove. Poveljstvo civilne obrambe v Port Arthuru v državi Texas je po radiu sporočilo, da se je porušil jez pri Taylor Bayou in da je bilo okoli tisoč hiš poplavljenih.

Iz Tajpeha poročajo, da je severni del Formoze zajel tajfun «Pamela». Letališče v Tajpehu so zaprli za promet.

Po zadnjih podatkih so ugotovili smrt 27 ljudi, 19 pa jih pogrešajo; ranjenih je okoli sto. Nad štiri tisoč hiš je bilo uničenih ali hudo poškodovanih. Policija javlja, da bo število žrtev verjetno močno narasalo, ker prihajajo poročila iz prizadetih krajev zelo počasi. Nad deset tisoč ljudi je moralo zapustiti domove.

—«»—

«Discoverer 30»

VANDENBERG (Kalifornija), 12. — Z oporišča v Vandenbergu je ameriško letalstvo danes izstrelilo nosilno raketo s satelitom, katerega kabina se bo baje vrnila na Zemljo. Satelit je vrste «Discoverer» in je že 30. po zaporednem številu. Namen današnje izstrelitve je prav ta, da bodo z njim proučevali način, kako doseči boljšo vrnitev satelita na Zemljo. S tem v zvezi so tudi izboljšali njegove kontrolne naprave.

Ameriško letalstvo javlja, da je «Discoverer 30» stopil v tir. Kabina satelita vsebuje naprave, za katere niso javili, kakšnega značaja so. Če bo šlo vse po sreči, bo satelit izločil kabino, ki se bo vrnila na Zemljo na področju Havajskih otokov. To se bo baje zgodilo čez nekaj dni. Satelit bo izločil kabino nad arktičnim področjem. Nekatera letala jo bodo poskušala ujeti nad Havajskim otočjem. Če bi se jim to ne posrečilo, jo bodo poskušali doseči v morju z ladjo ali s helikopterjem. Do sedaj so tako ujeli samo 7 kabin, 4 v zraku in 3 na morski gladini.

Direktor NASA, James Webb, je danes izjavil, da ameriški znanstveniki utegnejo poslati človeka v tir okrog Zemlje še pred koncem leta. V bližnji prihodnosti pa bodo poslali v tir kabino «Mercury» brez potnika. Webb je še dodal, da morajo ameriški znanstveniki zgraditi večjo vesoljsko kabino od one, v kateri bodo leta 1970 poslali tri ljudi na Luno; leta 1965 pa bo neka ameriška vesoljska ladja morala ponesti v tir okrog naše Zemlje kakih 12 oseb, preden se bodo odločili za polet na Luno.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 23.5, najnižja 16, ob 19. uri 20.8; zračni tlak 1016.9 raste, veter severozahodnik 3 km, vlage 68 odst., nebo 1/10 pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 22.4 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 13. septembra Filip
Sonce vzide ob 5.40 in zatone ob 18 21. Dolžina dneva 12.41. Luna vzide ob 8.44 in zatone ob 20.08.
Jutri, ČETRTEK, 14. septembra Jelenko

Enotna borba delavcev miljske ladjedelnice Felszegy

Uspela 24-urna stavka proti napovedanim odpustom

Zveza industrijcev je sporočila sindikatom, da se je pričel postopek za odpustitev 136 delavcev - Zmanjšanje zmogljivosti miljske ladjedelnice bo prizadelo celotno gospodarstvo področja

Včeraj so enotno stavkali vsi delavci miljske ladjedelnice Felszegy in tako odločno manifestirali svojo borbeno voljo, da se upro odpustom in drugim ukrepom, ki jih namerava izvesti uprava podjetja. Sindikalne organizacije pa so prejele uradno obvestilo Združenja industrijcev, da se je pričel redni, po delovni pogodbi predvideni, postopek za izvedbo 136 odpustov v tej ladjedelnici in tudi vabilo, da se prične razprava v četrtek na sedežu Združenja industrijcev. Kot smo že poročali so se predstavniki obeh sindikalnih organizacij že obvezali na skupščini delavcev Felszegy, ki je bila v ponedeljek, da se bodo uprli vsakemu odpuščanju delavcev.

Danes zvečer se bo sestal izvršni odbor Nove delavske zbornice — CGIL, ki bo razpravljal izključno o položaju v podjetju Felszegy, saj je ta sindikalna organizacija mnenja, da to vprašanje presega okvir miljske ladjedelnice in miljskega gospodarstva, ker gre pri tem za bistveno znižanje proizvodnih zmožnosti ladjedelniške industrije in pomeni občuten udarec za celotno tržaško gospodarstvo. Zato bodo tudi za četrtek sklicali sestanek izvršnega odbora, na katerem bodo prisotni predstavniki vseh kategorij in kjer bodo govorili izključno o tem izredno perečem in važnem vprašanju.

Povsem točna je ugotovitev, da vprašanje ladjedelnice Felszegy daleč presega sindikalni okvir in da gre v resnici za širšo socialno-gospodarsko vprašanje, ki v prvi vrsti zanima miljsko občino in njeno že tako težko prizadeto gospodarstvo, istočasno pa celotno tržaško področje. Ne gre namreč samo za masovni odpust 136 delavcev, temveč za preureditev ladjedelnice, ki je do sedaj gradila ladje v celoti. Istočasno pa imamo tudi opravka z grobim napadom na delavske pravice, saj zahtevajo, da se poveča delovni čas, odstrani menza, dodeljevanje delovnih oblek in poslabša položaj elektrovarilcev.

Hkrati pa spada ta izredno ostri in grobi napad na delavske pravice in poskus redukcije enega izmed najpomembnejših tržaških ladjedelniških podjetij nedvomno v okvir načrtov, da se zmogljivost celotne italijanske ladjedelniške industrije zniža za eno tretjino. To pa pomeni, da naj bi šlo le za prvi korak in lahko pričakujemo, da jim bodo sledili še drugi v ladjedelnici Sv. Marka in Tovarni strojev Sv. Andreja, kjer za potrebe tržaških in tržiških ladjedelnic grade stroje in ladijsko opremo.

Prav zato je nujno potrebna v obrambo ladjedelnice Felszegy in tam zaposlenih delavcev širša borba vseh tržaških sindikalnih pa tudi določenih političnih in gospodarskih krogov, saj ne gre za ozke interese skupine delavcev nekega podjetja, temveč za interese celotnega tržaškega gospodarstva.

Posianec Vidali je takoj po uradnem sporočilu o masovnih odpustih v ladjedelnici Felszegy naslovil na ministra za delo in socialno skrbstvo pismeno interpelacijo kjer sprašuje ministra, kakšne ukrepe namerava izvesti, da do teh odpustov ne bo prišlo. Poslanec opozarja, da gre v resnici za redukcijo podjetja in da bi bilo s tem težko prizadeto miljsko prebivalstvo. V tej zvezi podčrtuje enotno resolucijo, ki jo je sprejel miljski občinski svet na izredni seji 8. septembra.

Seja tržaškega občinskega odbora

Včeraj ob 18. uri se je sestal tržaški občinski odbor pod predsedstvom podžupana prof. Cumbata. Predvsem je odbor sklenil, da odpošlje solidarnostno brzojavko svojcem žrtev nedavne nesreče, ki se je pripetila v ladjedelnici Sv. Marka.

Odbor je nadalje razpravljal o nakupu zemljišča na Vrdelci, kjer nameravajo zgraditi stanovanjska poslopja za uslužbence Acegata.

V nadaljevanju razprave je odbor obravnaval razna vprašanja navadnega upravnega značaja. Med drugim je sklenil, da bo občina finansirala razna dela v navtičnem inštitutu, v osnovni šoli «Nazario Sauro» ter pri Sv. Soboti.

Popis prebivalstva pri nas brez težav

Popis bo izveden okoli 15. oktobra

Včeraj se je zaključil sestanek predstavnikov statističnih uradov iz Vidma, Gorice in Trsta s predstavniki centralnega statističnega urada, kjer so govorili o načinu izvajanja novega popisa prebivalstva, industrije, trgovine in drugih pridobitnih dejavnosti. Novi popisni dan bo 15. oktobra, že prej pa bodo popisovalci izročili vsem prebivalcem pole z vprašanji. Pole bodo kasneje pobrali. Istočasno bodo vsa podjetja in ustanove prejele posebne pole, kjer bodo navedli osnovne podatke o njih delovanju. Kot vedno pri vseh popisih gre za pobiranje izključno statističnih podatkov, ki ne služijo za drugo kot statistične namene in jih torej ne morejo uporabiti razni drugi uradi za fiskalne ali druge namene. Predstavniki tržaških statističnih uradov so mnenja, da popis pri nas ne bo predstavljal posebnih težav zaradi dokaj visoke kulturne ravni prebivalstva in ker so uradi povsem usposobljeni, da opravijo to drugače dokaj zapleteno in kočljivo delo.

—«»—

Kongres uslužbencev univerz

Danes ob 10. uri se prične na tržaški univerzi deveti vsedržavni kongres nižjih uslužbencev italijanskih univerz. Na kongresu bo prisotnih okoli 70 delegatov z vseh univerz in bodo na njem razpravljali o reviziji stalnega seznama uslužbencev in o plačah.

—«»—

Jutri na univerzi začetek «zdravniških dni»

Jutri ob 9. uri bo v veliki dvorani tržaškega vseučilišča slovesna otvoritev «zdravniških dnevov», na katerih bodo razpravljali izključno o vprašanjih hematologije. Slovesnosti bodo prisostvovale najvišje mestne oblasti. Predvidevajo, da bodo ob tej priliki spregovorili predsednik pripravljalnega odbora prof. Tecilazich, predstavniki vseučilišča, vladnega komisariata, tržaške občine ter tržaške pokrajine.

Zborovanje zdravnikov bo trajalo od 14. do 17. septembra. Na otvoritveni slovesnosti bodo nagradili 5 zdravnikov, ki so zmagali na natečajih, ki so bili razpisani ob priliki jutrišnjega zborovanja. Zmagovalcem bodo podelili študijske borze na italijanskih in inozemskih učnih zavodih.

Na zborovanju bodo zdravniški strokovnjaki podali 16 poročil. Poleg tega pa bo 27 zdravnikov poročalo o raznih dnevnih vprašanjih.

Iz koprskega okraja

Afriški in azijski časnikarji v Kopru

Navdušene izjave o gospodarskem razvoju in naravnimi lepotami Slovenije

V Koper je prispela skupina azijskih in afriških novinarjev, ki so se udeležili beograjske konference nevezanih držav in se potem odpravili na popotovanje po Sloveniji. Obiskali so med drugim mariborsko in kranjsko industrijsko področje, Litostroj ter Pohorje, Bled in bovški kot.

Svoj obisk v Kopru so namenili ogledu tovarne Tomos. Kakor ob obisku drugih industrijskih podjetij, so se tudi tu zanimali predvsem za plan proizvodnje, za organizacijo dela, za delavsko samoupravljanje, za socialno zavarovanje, kakor tudi za način investiranja in kreditiranja. Vodstvo tovarne jim je postreglo z vsemi potrebnimi podatki, hkrati pa je vsakemu izročilo lično brošuro o razvoju tovarne v angleščini.

Naš sodelavec je navezal tudi nekaj razgovorov z uglednimi tujimi novinarji. Vsi brez izjeme so pohvalili gospodarski in družbeni razvoj Slovenije ter njene naravne lepote. Komentator Goyal Krišna Menon iz Indije je rekel, da je nanj napravila največji vtis harmonična vključitev industrijskega razvoja v naravne pogoje. Pohvalil je tudi domiselnost pri reševanju raznih arhitektonskih, projekcijskih in drugih problemov v Sloveniji. Novinar iz Združene arabske republike Fuad Maker pa se je najbolj navduševal nad uspehi, ki smo jih dosegli v delavskem samoupravljanju. Rekel je, da bo o tem vprašanju napisal več člankov in opozoril njihovo javnost na vrsto jugoslovanskih izkušenj. Pohvalil je tudi skrb Slovenije za kadre, najsi bo to glede strokovnega šolanja, kakor tudi glede stanovanj in prehrane. Indonezijski novinar Kim Tung Thui pa je bil impresioniran nad delavskimi naselji v Sloveniji in je rekel, da bi rad čimprej videl nekaj podobnega tudi v svoji domovini.

Gostje so odpotovali iz Kopra z avtobusom potovalnega podjetja Izletnik. Ustavili so se v Postojni, v Ljubljani pa je bil zaključek njihovega popotovanja po Sloveniji.

—«»—

Razsvetljene razvaline rimljanskega amfiteatra

Kakor so meščani te dni lahko opazili, so zvečer razsvetljene razvaline rimljanskega amfiteatra v starem mestu. Reflektorji in luči so lepo razporejeni, tako da pridejo ostanki starinske zgradbe do izraza in nudijo gledalcem lep prizor. Avtonomna ustanova za gostinstvo in turizem, ki je dala pobudo za to razsvetlitev, namerava zdaj urediti tudi razsvetlitev stolpa Cucherna, ki je edini ostanek srednjeveških mestnih stolpov. Na ta način bodo oživeli spomini iz treh zgodovinskih dob v različnih tonih in barvnih lestvicah, od rimljanskega gledališča iz 1. in 2. stoletja, do stolpa iz 14. stoletja in gradu Sv. Justa, ki je bil dokončan leta 1630. Razsvetljen bo tudi spomenik padlim, toda to je težka zadeva in bodo morali postaviti posebne reflektorje, ki jih bodo namestili v prihodnjih dneh.

Tudi dekorativna razsvetlitev vodometa na Trgu pred cerkvijo sv. Antona bo kmalu dokončana. Postavili bodo 36 luči. Periferične luči, ki bodo usmerjene na dno bazena, bodo svetloplave barve, srednje pa bodo navpične in svetlorumene barve, tako da se bo zdelo, kot da padajo zlasti curki vode v modrc čašo.

—«»—

«Zahvala» Lovski zvezi za lov na lisice

Kmetje iz Medje vasi so nam poslali dopis, v katerem opozarjajo na svojevrstno težavo. Pismo pravi:

«Kmetje iz Medje vasi smo spomladi kupili mala piščeta za rejo, in sicer v Kmečki zadrugi v Trstu in Tržiču. Upali smo, da bomo imeli v naslednjih mesecih dovolj jajc in mesa, a žal smo delali račun brez krčmarja, ali bolje rečeno račun brez lisice.

Zgodilo se je, da so maja meseca lisice zavohale naša piščeta in piščance ter jih začele dnevno odnašati. Položaj se je še poslabšal v juniju, zaradi česar smo o zadevi obvestili lovskega čuvaja ter ga prosili, da bi organiziral lov na lisice. Čuvaj nam je to obljubil, a zaman smo čakali, da bi do lova tudi prišlo.

Čas pa je tekel naprej in piščancev je bilo vedno manj. Zato smo našo prošnjo o lovu na lisice naslovili Lovski zvezi v Trstu ter nestrpno pričakovali lovce, ki bi nam pomagali iz težave. Toda zaman. Tudi iz Trsta ni bilo nobenega, lisice pa ne bi bile lisice, če ne bi izkoristile izredne priložnosti.

Tako so nam lisice pobrale kakih 300 piščancev in kokoši, kar je za našo majhno vasico upoštevanja vredno število. Jasno je, da sedaj nimamo skoraj nič več perutnine, saj so lisice skoraj do konca opravile svoje uničevalno delo.

Po toči zvoniti je seveda prepozno. Te vrstice pa smo napisali zato, da ugotovimo in povemo javnosti, kako malo nas upoštevajo, če imamo kake težave ter da izrazimo javno «zahvalo» gospodom pri Lovski zvezi, ki so za nas toliko žrtvovali.»

—«»—

Obvestilo Pokrajinske turistične ustanove

Pokrajinska turistična ustanova obvešča vse zasebnike, ki dajejo v najem posamezne sobe ali stanovanja, da morajo prijaviti v teku tekočega meseca najvišje cene najemnin za prihodnje leto 1962. Ta obveznost izhaja iz nekega zakona z leta 1939 ter velja za tržaško, nabrežinsko in miljsko občino. Proti kršiteljem predpisov bodo uvedli postopek, ki ga predvidevata zakona iz leta 1939 in 1947.

—«»—

Nezgodi na delu

Na delu pri podjetju Stock se je včeraj ponesrečila 35-letna Lida Scoppelitti por. Foraci s Scale Sante 164. Nerodno je padla in si zvinila desno nogo, zaradi česar so jo sprejeli na opazovalni oddelek in se bo morala zdraviti dober teden.

Pri gradnji nove tobačne tovarne pa se je ponesrečil 36-letni Stanislav Hrevatin iz Badije. Pomagal je pri raztovarjanju žerjava s tovornika, pa mu je stisnilo in nekoliko poškodovalo levo nogo. Z rešilnim avtom so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na opazovalni oddelek. Zdraviti se bo moral dva ali tri tedne.

—«»—

Drevi v baru Moncenisio

Otvoritev kolektivne razstave tržaških umetnikov

Drevi ob 18. uri bo v umetniški galeriji bara Moncenisio v Ulici Carducci 27 otvoritev kolektivne razstave tržaških umetnikov.

Razstavljali bodo sledeči slikarji: Bertini, Brumatti, Černigoj, Chersicla, Cogno, Coletti, Colini, Devetta, Grassi, Lannes, Moretti, Negrisin, Perizzi, Ponte, Reina, Rosignano, Sircelli, Sormani in Ukmar.

Tatovi so odnesli žično ograjo na vrtu

Malopridneži so izkoristili lepo priložnost, ko je bil 71-letni Andrej Vovk iz Miramarskega drevoreda 235 odsoten od doma in so mu dobesedno odnesli žično ograjo na vrtu pred hišo. Ko se je v nedeljo zvečer vrnil domov, skoraj ni mogel verjeti svojim očem in je takoj zadevo prijavil na komisariatu javne varnosti. Brezvestneži so mu povzročili veliko žalost in približno 30.000 lir škode.

KONCERTI

Tržaška filharmonija priredi v petek ob 21. uri v Avditoriju drugi ljudski simfonični koncert. Dirigiral bo Hans Jochem Reeps. Izvajali bodo skladbe Musorgskega, Čajkovskega in Sibeliusa.

Danes začetek prodaje vstopnic.

GLASBENA MATICA
I R S T

Vpisovanje v podružnico glasbene šole v Trebčah bo danes 13. t. m. ob 20.30.

ŠOLSKE VESTI

Na Državnem trgovinskem tehničnem zavodu v Trstu se vrši vpisovanje za šolsko leto 1961-62 vsak dan od 9. do 12. ure v tajništvu zavoda v Ul Caravaggio 4, neprekinjeno do vključno 25. septembra 1961.

* * *

Ravnateljstvo Državne nižje industrijske strokovne šole s slovenskim učnim jezikom v Trstu opozarja prizadete starše, da se vrši vpisovanje učencev in učenk za prihodnje šolsko leto 1961-62 za I., II. in III. razred do vključno 25. septembra t. l.

* * *

Ravnateljstvo Drž. znanstv. liceja sporoča:

Zrelostni izpiti v jesenskem roku šolskega leta 1960-1961 se prično **dne 15. septembra 1961 ob 8.30 s pismenim izpitom iz italijanščine.**

* * *

Na Državnem znanstvenem liceju s slovenskim učnim jezikov v Trstu, ki ima poleg razredov z znanstvenim učnim načrtom tudi popolne razrede s klasičnim učnim načrtom, se vrši **vpisovanje** za šolsko leto 1961-1962 **vsak dan od 10. do 12. ure** v tajništvu zavoda v Ulici Lazzaretto vecchio št. 9 neprekinjeno do 25. septembra 1961.

Navodila glede vpisovanja so razvidna na zavodovi oglasni deski.

* * *

Ravnateljstvo industrijskega strokovnega tečaja v Dolini javlja, da se vrši vpisovanje za prihodnje šolsko leto vsak dan od 9. do 13. ure v tajništvu šole. Za vpis v II. in III. r. je čas do 15. septembra. Ob vpisu mora učenec predložiti zadnje šolsko spričevalo in prijavnico, ki jo dobi v šoli, vse druge listine lahko predloži učenec do 30. septembra.

Učenci, ki imajo popravljalne izpite v septembru, se bodo vpisali takoj po opravljenih izpitih.

* * *

Ravnateljstvo nižje trgovske strokovne šole pri Sv. Ivanu obvešča dijake, da se vpisovanje v I., II. in tretji razred nadaljuje do 25. septembra 1961 vsak delavnik od 10. do 12. ure.

Za vpis so potrebni naslednji dokumenti:

1. Rojstni list od anagrafskega urada;
2. potrdilo o preceplenju;
3. potrdilo o zdravih očeh;
4. zadnje šolsko spričevalo.

Vsa druga pojasnila se dobijo na šolskem tajništvu.

* * *

Ravnateljstvo državnega industrijskega tečaja v Nabrežini z oddeljenimi razredi v **Sv. Križu** javlja, da se vrši vpisovanje učencev in učenk za prihodnje šolsko leto 1961-1962 za I., II. in III. razred do vključno 25. septembra tega leta vsak dan od 10. do 12. ure.

* * *

Vpisovanje na slovenskem učiteljišču v Trstu se je začelo. Zaključilo se bo 25. septembra. Uradne ure so vsak dan od 10 do 13.

KINO

Nazionale 15.30 «Naj nihče napiše mojega nagrobnika», James Darren. Prepovedano mladini.
Fenice 15.30 «Levji dan», Renato Salvatori in Carla Gravina. Prepovedano mladini.
Excelsior 16.00 «Julija in sanjači», Peter Ustinov in Sandra Dee, technicolor.
Grattacielo 16.00 «Salut les blues», eastmancolor. Jean Laforet in Jacques Higelin. Prepovedano mladini.
Arcobaleno 16.00 «Karabinerji konju», Nino Manfredi in Annette Stroyberg.
Supercinema 16.00 «Gola Georgia Moll in Tomas Milian. Prepovedano mladini. Zadnji dnevi.
Alabarda 16.30 «Plačani sovražnik», Belinda Lee Pietro Germi. Prepovedano mladini.
Aurora 16.30 «Atlantida, izgubljena celina», technicolor.
Cristallo 16.30 «Rosmunda in Isabona», technicolor. Alberto Rossi Drago.
Garibaldi 16.30 «Med dvema streliskima jarkoma», Vittorio Gassman.
Capitol 16.30 «Kri in rožni», technicolor, Mel Ferer, Elsa Martinelli. Prepovedano mladini.
Impero 16.00 «Gola Odysseja», technicolor. Prepovedano mladini.
Italia 16.30 «Poletje hudiča», Film I. Bergman. Zadnji dnevi.
Massimo 16.30 «Tolpa», Jaochim Fucsberger.
Moderno 16.30 «Očividna priča», Eric O'Brien.
Astoria 17.00 «Človek, ki je vel v bodočnostih», technicolor.
Astra 16.30 «Uporniki Alamore».
Vittorio Veneto 17.00 «Zlata grena», Marina Vlady. Prepovedano mladini.
Ideale 16.30 «Tolpa neustrašnih», Robert Mitchum.
Marconi 16.30 na prostem «Uporniki sedmerih», Victor Mature, Alan Ladd.
Abbazia 16.00 «Federalni agent», Policijski film.
Odeon 16.00 «Montparnasse», technicolor, Vittorio De Sica, Marlene Dietrich.
Skedenj 16.00 «Toda ne zlomi se», Clark Gable in Lilli Palmer.

JUTRI v «Arcobaleno»
JERRY LEWIS

PEPELKO
ED WYNN · JUDITH ANDERSON · HENRY SILVA · REDD FOXX · COUNT BASIE · ANNA MARIA ALBERGHETTI

Še ena huda nesreča na nevarnem križišču pri Općinah

Avstrijska avtocisterna trčila v tovornik koprskega podjetja

Nesreča bi se lahko spremenila v pravo tragedijo - Na srečo pa ni bilo človeških žrtev
Največ skrbi je delal gasilcem bencin, saj računajo, da se ga je razlilo nad 2000 litrov

Na zloglasnem križišču pri Općinah, kjer se križata avtna cesta Trst-Trbiž in cesta Trst-Sežana, kjer je bilo že mnogo hudih prometnih nesreč, se je včeraj ob 15.40 spet pripetila huda prometna nesreča, ki bi se lahko spremenila v pravo tragedijo. Na srečo pa ni bilo človeških žrtev, materialna škoda pa je zelo velika.

Ob omenjeni uri je na tem križišču avtocisterna s prikolico, ki jo je vozil 39-letni Johan Waldman iz Lienza, trčila v tovornik, ki ga je vozil 23-letni Anton Kocijančič iz Hrastovelj št. 35. Waldman se je pobil in ranil po glavi, levi rami in kolenih. Sprejeli so ga na prvi kirurški oddelek in se bo moral zdraviti od 8 do 20 dni. Kocijančič se je pobil po čelu in levi roki ter je dobil življenjske pretres. Sprejeli so ga na opazovalni oddelek in se bo moral zdraviti dva ali tri tedne. Zraven Waldmana se je peljal tudi lastnik avtocisterne Joseph Tatsch iz Lisen Phierna, kateremu pa se ni zgodilo nič hudega.

Kako je prišlo do nesreče, bo ugotovila preiskava; pravijo pa, da je Kocijančič privozil na križišče iz Trsta, ko je semafor imel prižgano rdečo luč. Waldman je tedaj privozil iz smeri od Padriče proti Sesljanu in je imel zeleno luč, torej prosto pot. Nikakor ni mogel preprečiti nesreče in je s sprednjim delom svojega vozila treščil v desno stran kabine tovornika, ki ga je vozil Kocijančič. Trščilo je, kakor da bi se sprijela dva velikana. Tovornik je zletel nekaj metrov in se prevrnil na levi strani ceste proti Općinam na tramvajske tračnice, avtocisterna se je zaradi močnega sunka zasukala proti Padričam in se prevrnila, prikolica pa se je odtrgala od avtocisterne in se ustavila nekaj metrov naprej ob robu avtne ceste v smeri proti Proseku.

S tovornika znamke TAM 4500 z ev. tablico KP 13-89 prevozniškega podjetja «Slavnik» iz Kopra so zleteli na tla zaboji, v katerih je bilo tekstilno blago. Avtocisterna in prikolica sta bili polni bencina, ki so ga peljali iz čistilnice Aquila v Avstrijo. Pokrovi so se odprli in iz prevrnjene avtocisterne je curkoma tekel bencin po cesti, da je bila kmalu vsenaokrog prava in zelo nevarna mlaka. Gorje bi bilo, če bi nastala le ena iskrica in bi se vse vnelo. Prav gotovo bi nastala velika eksplozija, škoda bi bila ogromna in bi prišlo tudi do človeških žrtev. Sreča je bila tudi v tem, da v tistem hipu niso privozili mimo drugi avtomobili. Bilo je sicer nekaj osebnih avtomobilov na obeh cestah, toda šoferji so pravočasno zapazili nesrečo in ustavili vozila.

Iz prevrnjenega tovornika je zlezel Kocijančič, ki je bil ves zmeden, Waldman je tudi srečno prišel iz kabine, pa je vzel fotografski aparat in takoj začel fotografirati, da bo imel dokazno gradivo za svojo zavarovalnico.

Ponesrečencem je najprej priskočil na pomoč policaj, ki je v službi na križišču. Nemudoma so poklicali rešilni avto, da so ponesrečenca odpeljali v bolnišnico, ter gasilce z Općin in iz Trsta, prometno policijo, agente komisariata javne varnosti in karabinjerje. Gasilci, prometna policija in tako dalje so imeli polne roke dela do 23. ure.

Takoj po nesreči so ustavili promet na obeh cestah in ga preusmerili. Agenti komisariata in karabinjerji so nekaj sto metrov od kraja nesreče zastražili dohod, da ne bi prihajali pešci, ker je bila velika nevarnost, da bi nastal nevaren požar ali pa celo eksplozija, če bi kdo odvrgel ogorek cigarete ali prižgal eno vžigalico. Avtomobili in tovorniki so morali napraviti velik krog po proseški cesti tudi zaradi nevarnosti, pa tudi zaradi tega, ker je promet na avtni cesti preko križišča ovirala prevrnjena avtocisterna.

Ko so zvedeli za nesrečo in so jim sporočili, da se je po cesti razlil bencin, so pribiteli tudi financarji, ki so pazili, da ne bi neocarinjeni bencin, ki je še ostal v avtocisterni ilegalno našel drugo pot. Ko so gasilci dvignili prevrnjeno avtocisterno, so financarji spet zasvinčili avtocisterno. Največ opravka so imeli prav s cisterno, medtem ko so tovornik laže dvignili in ga odpeljali na trg pred tramvajsko postajo. Na drugi tovornik so naložili zaboje in jih odpeljali, največ skrbi pa je delal bencin na cesti, saj računajo, da se je razlilo nad 2000 litrov bencina. Najprej so gasilci vse pobrizgali s protipožarno peno, nato so oprali tlak in cisterno, zlasti pa tramvajsko progo z močnimi curki vode ter posipali s peskom. Ob 23. uri je bil spet odprt promet na obeh cestah. Zaradi nesreče seveda ni vozil niti tramvaj do Opčin, pač pa le do prve postaje med Obeliskom in omenjenim križiščem, od koder je spet vozil nazaj v Trst.

Vest o takem karambolu se je seveda naglo razširila po Opčinah in po mestu, ter je privabila precejšnje število radovednežev, tako domačinov kot meščanov, ki so od daleč gledali prevrnjena tovornika in opazovali delo gasilcev do zadnjega. Večja skupina radovednežev je vztrajala prav do konca. Bili so kolikor toliko disciplinirani, vsak pa se je seveda bal prižgati cigareto, ker se je zavedal, da bi spravil v nesrečo sebe in druge.

—«»—

Karabinjerji so v pol ure našli ukraden skuter

V nedeljo zvečer so neznanci ukradli skuter, ki ga je 21-letni Sergio Stefani iz Ul. S. Marco 45 parkiral na cesti blizu svojega doma. Ko je Stefani zapazil, da mu je zginilo vozilo, je zadevo takoj prijavil karabinjerjem. Imel je pa srečo, ker so karabinjerji v pičli pol uri že našli ukradeno vozilo v nekem grmu pri Sv. Andreju.

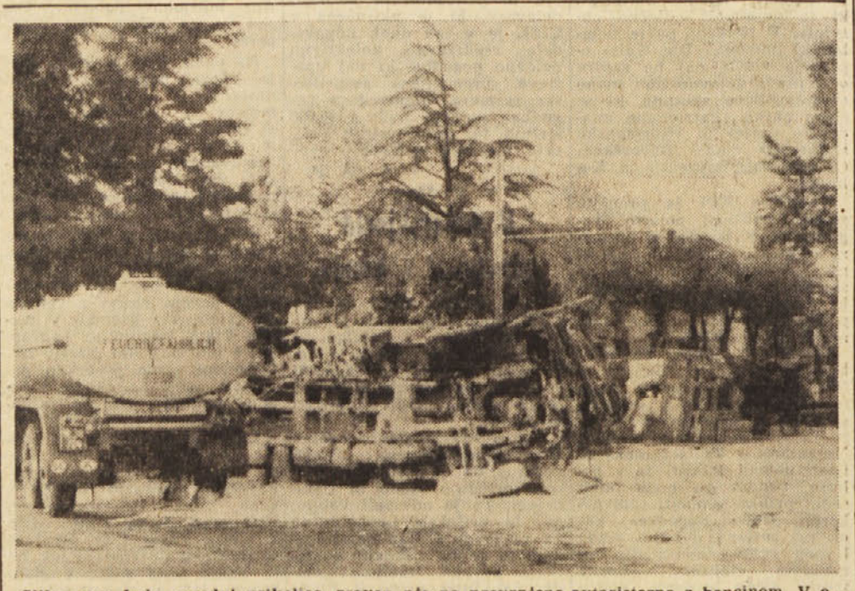

Slika nam kaže spredaj prikolico, zraven nje pa prevrnjeno avtocisterno z bencinom. V ozadju prevrnjen koprski tovornik, ki je zaradi silnega udarca odletel na tračnice openskega tramvaja

Lambretist hudo povozil otroka

Deček je nenadoma skočil na cesto, kar je povzročilo nesrečo - Sprejeli so ga v bolnišnico s pridržano prognozo

Včeraj pozno popoldne je 18-letni Pietro Gerzel iz Ul. Bramante 6 z lambreto hudo povozil 5-letnega Walterja Martellanija iz Ul. Aquileia 3. Peljal se je z Grete proti mestu, blizu hišne številke 4 na Greti pa je dečko nenadoma in v teku prečkal cesto. Lambretist je seveda nepreviden otroka podrl. Priskočil mu je na pomoč in ga z osebnim avtom spremil v bolnišnico, kjer so ga sprejeli s pridržano prognozo na I. kirurški oddelek, ker si je prebil lobanjo in zlomil desno nogo.

Na Korzu Garibaldi pa je sinoči 20-letni Felice Damiano iz Ul. Sinico 66 povozil 35-letno Marijo Kobec iz Ulice Scarlicchio 23, ki je tam prečkala cesto. Oba sta zletela na tla in se nekoliko poškodovala. Ženska se je pobila in ranila po čelu ter desni roki. Sprejeli so jo na I. kirurški oddelek in se bo morala zdraviti dober teden. Prav tako se bo moral zdraviti dober teden Damiano, ki se je pobil in ranil po čelu.

—«»—

Danes začetek jesenskega zasedanja kazenskega sodišča

Danes zjutraj se bo začelo redno jesensko zasedanje kazenskega sodišča. Današnjim razpravam tega sodišča bo predsedoval dr. Edel. Jutri pa bodo nastopili sodniki drugega odseka, kateremu bo predsedoval dr. Boschini. V prvi polovici tega meseca bodo sodniki kazenskega sodišča sodili 20 primerom kazenskih prekrškov. Po 15. t. m. pa bo začela delovati tretja sekcija kazenskega sodišča, ki bo med drugim razsojala tudi v zvezi z raznimi prizivi, ki potekajo s preture.

Od 15. do 30. t. m. je vpisanih v seznam 90 procesov, ki zadevajo 132 oseb, med katerimi je 28 žensk. Pet obsojencev se nahaja v priporu. V veliki večini primerov gre za nenamerne umore pri prometnih nesrečah, za tihotapstvo, za telesne poškodbe ter za tatvine.

—«»—

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 13. t. m. ob 20. uri Columbia barvni film:

TOLPA DESETIH

(La banda dei dieci)

Na zasedanju v trgovinski zbornici

Nasprotujoča si stališča komisije za promet SET

Niso se sporazumeli o zaključni resoluciji, ker se interesi raznih pristanišč križajo

Na sedežu tržaške trgovinske zbornice se je zaključilo zasedanje komisije za promet stalne konference trgovinskih zbornic držav, ki sodelujejo v Skupnem evropskem tržišču. Ta komisija je imela zelo pomembno in kočljivo nalogo, saj bi morala vskladiti nasprotujoče si interese največjih pristanišč evropskih držav. Čeprav o zasedanju niso izdali uradnega sporočila in so razgovori ostali strogo tajni, pa kaže, da se delegati niso mogli dokončno sporazumeti in so samo odobrili osnutek resolucije, ki jo bodo sedaj še posamično podrobneje proučili ter končno sprejeli na novem sestanku. To resolucijo bodo kasneje predložili izvršnim organom SET v proučitev in odobritev.

Celotno vprašanje zanima tržaško pristanišče, saj je znano, da so prav določila o izvajanju pogodbe o Skupnem evropskem tržišču škodovala tržaškemu pristanišču, ker predvidevajo določene ugodnosti v korist nemških pristanišč in zlasti Hamburga, ki gredo seveda na škodo Trsta.

Delegati, ki so sodelovali na zasedanju, so si popoldne ogledali Javna skladišča, kjer jih je sprejel generalni ravnatelj dr. Bernardi, in druge pristaniške naprave.

—«»—

Trčenje med avtobusom in tramvajem Acegata

Na križišču Ul. Annunziata z Ul. Diaz sta včeraj dopoldne trčila avtobus proge št. 30 in tramvajski voz proge št. 8. Avtobus je prihajal po omenjeni ulici proti Trgu Hortis, tramvaj pa proti Ul. Orologio. Do nesreče je prišlo nekaj minut pred 9. uro, ko je tramvajski voz na omenjenem križišču zadel v avtobus.

Zaradi močnega sunka so se poškodovali štirje potniki v avtobusu in dva potnika v tramvaju. Ponesrečene potnike iz avtobusa so z rešilnim avtom odpeljali v bolnišnico, kjer so jim nudili zdravniško pomoč. V avtobusu so se poškodovali: 71-letna Anna Del Puppo por. Lenardon iz Ul. Roma 20, ki se je pobila po desni rami in levi nogi ter se bo morala zdraviti dober teden, 36-letna Liliana Lauri por. Locchi z Grete 34, ki se je pobila po prsnem košu in levi roki ter bo okrevala v dveh dneh, 68-letni Paolo Dusman iz Ul. Giustinelli 8, ki se je pobil po nosu ter levi nogi in se bo moral zdraviti pet dni, 66-letna Adele Vismara vd. Stokel iz Ul. Carducci 29, ki se je pobila in opraskala po kolenu desne noge in levi nogi ter se bo morala zdraviti pet dni.

V ambulanti RK pa so nudili prvo zdravniško pomoč ponesrečencema iz tramvaja. V tramvaju sta se nekoliko pobila in opraskala 25-letni Gabriele Di Lorenzo, ki se bo moral zdraviti pet dni, ter 44-letna Olga Langia, ki se bo morala zdraviti 3 dni.

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNIŠTVO
TRST-UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559
PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II, — Tel. 33-82
UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338
NAROČNINA
Mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, tel. 21-982, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-14/3-375
OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi
Odgovorni urednik STANISLAV RENKO
Izdaja in tiska ZTT, Trst

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 12. septembra 1961 se je v Trstu rodilo 5 otrok, umrle pa so tri osebe.

UMRLI SO: 75-letni Giovanni Allegretto Tonollon, 58-letna Bogomila Volk, 64-letni Michele Zulian.

—«»—

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Godina Enea, Ul. Ginnastica 6; Alla Maddalena, Istrska ulica 43; Pizzul Cignola, Korzo 14; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26.

Valute

	Trst
dolar	620.50
švicarski frank	143.98
funt šterling	1744.—
francoski frank	125.10
marka	155.40
šiling	24.03
pezeta	10.35
dinar	—.70
marengo	4900.—
zlato	708.—

IZLETI

Izlet na Blegaš in v «Franjan». V nedeljo 24. t. m. priredi Slovensko planinsko društvo v Trstu planinski izlet na Blegaš, ki gospoduje nad vasjo Ivana Tavčarja. Pot ara... Cerkljanskega, kjer bodo... pili oni, ki si žele ogleda... tizansko bolnico «Franjo»... sovanje kot običajno v... Pa 9-II. v uradnih urah.

12. t. m. nas je za vedno pustila naša draga sestra

Bogomila Volk

Pogreb bo jutri, 14. t. m. ob 15. uri iz mrtvašnice bolnišnice.

Žalujoči: sestri Ivanka in Elsa, brat Just, svakinja... ki, nečakinje in ostalo sorodstvo.

Kino na Općinah
predvaja danes 13. t.m. z začetkom ob 18. uri Atlantis

Divizija «Lebensborn»
DIVISIONE «LEBENSBORN»
Igrajo: Maria Perschy, Joachim Hansen, Marry Mo...

Intervju predsednika Tita glasilu KPI «Unità»

Ustvarili smo kolektivno silo ki se bo odražala preko OZN

Beograjska konferenca je nad vsako pričakovanje uspela - Koeksistenca med različnimi družbenimi ureditvami mora temeljiti na progresivnem razvoju v svetu

Predsednik Tito je dal direktorju milanske «Unità» Aldu Tortorelli intervju o beograjski konferenci izvenblokovskih držav, ki ga v celoti objavljamo. (Tito je dal intervju o beograjski konferenci tudi glasilu PSI — dnevniku «Avanti»).

VPRASANJE: Italijanska javnost, kot javnost vsega sveta je z zanimanjem spremljala delo beograjske konference neangažiranih držav in pri tem — kot je razumljivo — izvajala najrazličnejše sklepe. Zelo bi vam bili hvaležni, če ni hoteli vi, ki ste bili eden glavnih iniciatorjev te konference, prikazati za italijanske bralce svoje mnenje o poteku konference in o njenih rezultatih.

ODGOVOR: Idejo o sklicanju konference smo dali predsedniki Naser, Sukarno, Nkrumah in jaz. Pozneje so jo sprejeli tudi drugi. O tej ideji smo nato obvestili vse ostale šefe držav, ki so se udeležile konference izvenblokovskih dežel v Beogradu z obrazložitvijo, da je ona v sedanjih motnih mednarodnih razmerah zelo potrebna. Razumljivo je, da mi, tedaj, nismo mogli predvidevati, da bo na konferenci sodelovalo tolikšno število predstavnikov držav.

Ko sva se Naser, s katerim sem zelo plodno sodeloval tudi v zvezi s tem vprašanjem, in jaz sestala letos v aprilu v Kairu, sva izrazila mnenje, da je ta konferenca potrebna, da čeprav bi se je udeležilo le neznatno število šefov držav, ki bi izražali naša gledišča o sedanjih mednarodnih vprašanjih in o načinu, kako bi jih bilo treba reševati. Toda na naše veliko zadovoljstvo smo mogli ugotoviti, da smo bili pri naših predvidevanjih preveč pesimisti.

Po mojem mnenju je konferenca, ki je zasedala v Beogradu nekaj dni in ki je prinesla svoje sklepe, zelo uspela. Njen uspeh je nad našim pričakovanjem. Ko smo konferenco sklicevali, nismo mislili, da bodo v vseh vprašanjih obstajala enotna gledišča, predpostavljali pa smo, da bodo gledišča enotna v najodločilnejših vprašanjih, ki so ohranitev svetovnega miru, v naporih, da se prepreči nova svetovna vojna itd.. In v tem pogledu so bila gledišča zares enotna. Ko sem jaz, in Naser, v okviru priprav za konferenco poslal pisma nekim šefom držav, sem prikazal svoje mnenje, da na tej konferenci ni treba obravnavati razna lokalna vprašanja, medsebojne spore, ki tangirajo posamezne dežele, kajti vsaka dežela ima glede tega neke svoje probleme. Na naše veliko zadovoljstvo smo mogli ugotoviti, da so se temu držali vsi tako na plenarnih, kot na ožjih sejah.

Mi si nismo delali ustvar, da bi ne bilo tudi različnih gledišč o posameznih vprašanjih. In dejansko jih je tudi bilo. Toda mi smo se trudili, da bi jih šim bolj vzkladili. Kajti vsaka dežela ima neke svoje specifične probleme. Mnoge izmed teh dežel imajo te probleme v odnosih z drugimi deželami, posebno v odnosih z kapitalističnimi in imperialističnimi državami in te to se je moralo jemati v poštev. Še posebej je bilo treba imeti v vidu dežele, ki so se nedavno osvobodile in ki so na gospodarskem in na drugih področjih v svoji politiki in v svojem notranjem razvoju še vezane z bivšimi matičnimi državami.

VPRASANJE: Zdi se, da je bil eden izmed glavnih uspehov konference ta, da je bilo na njej poudarjeno določeno dojemanje o koeksistenci, ki ne temelji na mehanični obrambi «statusa quo», pač pa na likvidaciji starega sveta, ki temelji na izkoriščanju s strani kolonialistov in imperialistov?

ODGOVOR: *Ta ugotovitev ni dovolj. Ko se govori o koeksistenci, iz naših stališč, ki smo jih razložil v svojem govoru, jasno izhaja, da ne moremo in ne smemo izgubiti iz vida, da mora koeksistenca temeljiti na nadalnjem progresivnem razvoju v svetu. Problem razvoja v smeri socializma, v progresivnem smislu, problem revolucionarne obnove nasploh, o vsem tem se vprašanje niti ne postavlja. Če se nočemo sami uničiti, moramo na neki način živeti v miru, toda ne v pogojih «statusa quo», pač pa v pogojih normalnega nadaljnjega razvoja družbene preobrazbe. Politika koeksistence med državami z različno družbeno ureditvijo izključuje vmešavanje v notranje zade ve drugih, kot izključuje tudi hladno vojno, iz katere izhajajo vsi elementi, ki zastopljajo sedanje mednarodne razmere.*

Hotel bi reči tudi to, da aktivna koeksistenca ni samo miroljubna. Ona je tudi nekaj drugega. Mi lahko životarimo drug ob drugem, toda če se ne gre naprej, se v tem krije latentna nevarnost. Zato je treba sodelovati na gospodarskem, kulturnem in na drugih področjih. Treba je tudi stalno izpopolnjevati medsebojno izmenjavo, kajti samo s pomočjo aktivnega procesa se bodo ustvarili boljši pogoji za reševanje obstoječih problemov. Zaradi tega mi poudarjamo načelo aktivne koeksistence.

VPRASANJE: Konferenca je odločno obsodila kolonializem in imperializem, kot tudi vse nove oblike, v katerih se kolonializem izraža danes. Kakšne posledice more, po vašem mnenju, imeti konferenca za nadaljnjo borbo proti ostankom kolonializma, proti vsemu, kar se danes razume pod kolonializmom in neokolonializmom?

ODGOVOR: Klasični kolonializem mora izginiti. In to je jasno rečeno v deklaraciji šefov držav in vlad neangažiranih dežel v Beogradu. Kolonializem mora biti likvidiran v najkrajšem času. Toda do sedaj se je dogajalo, da se je likvidacija klasičnega kolonializma prelevila v neokolonializem, to je v težnje, da se ohranijo določeni politični in gospodarski ter drugi položaji. Ni bilo niti ene dokončne likvidacije kolonializma. To vidimo na primer v Tuniziji, v Maroku in v celi vrsti francoske in tudi angleške skupnosti narodov. Neokolonializem krije v sebi velike nevarnosti. To ni nekaj, kar bo izginilo samo od sebe, pač pa je to ostanek, ki se more v bodočnosti ponovno razviti in zavzeti pozicije kolonializma. To pa more v določenem času, v ne tako daljni bodočnosti, privesti tako daleč, da pride na primer v Afriki do sporov in do cepitve raznih integralnih ozemelj na več državic, da bi se tako v novih oblikah in v novih pogojih ohranili stari položaji.

VPRASANJE: Kakšna so, po vašem mnenju, stališča beograjske konference vprav v zvezi z neokolonializmom?

ODGOVOR: Konferenca je glede tega zavzela jasno stališče in tu ni bilo nobenih razlik v gledanju na klasičen kolonializem ali na neokolonializem.

VPRASANJE: Konferenca je na neki skupni platformi prikazala stališča vseh dežel, ki so na njej sodelovale, o najvažnejših mednarodnih vprašanjih v sedanjem trenutku. Poleg tega so bila med diskusijo postavljena v prvo vrsto mnoga konkretna realistična in konstruktivna gledišča v zvezi s temi problemi. Zanima me, kakšne reperkusije in kakšen učinek bo konferenca imela v sedanjih mednarodnih razmerah?

ODGOVOR: Predvsem smatram, da je pomembno že to, da so se sestali predstavniki teh dežel. Drugič, pomen konference je v tem, da so predstavniki teh dežel bili soglasni v najvažnejših vprašanjih. Tretjič, treba je poudariti, da so tudi velike sile, ki so doslej izvenblokovske sile podcenjevale, prišle do prepričanja, da je bila tu ustvarjena sila, in ne blok, ki more če sedaj in tudi v bodoče igrati ogromno vlogo. Kajti ne gre tu samo za 25 držav. Prepričan sem, da jih bo v bodoče še 25 in še več. In te dežele bodo v Združenih narodih vezane za sklepe, ki so bili sprejeti na beograjski konferenci. Mi nismo ustvarili tretjega bloka, pač pa smo ustvarili enotno kolektivno silo, ki bo delovala skozi Združene narode.

VPRASANJE: Z velikim zanimanjem smo pri vašem posegu na konferenci poslušali namig na dobre odnose med Italijo in Jugoslavijo. Kaj mislite o bodočnosti teh odnosov?

ODGOVOR: Smatram, da so naši državni odnosi z Italijo, kot tudi odnosi z delavskimi gibanji Italije, zelo dobri. Mislim, da so dobri meddržavni odnosi med Jugoslavijo in Italijo koristni tudi za narode naših dveh dežel in za naša delavska gibanja. Hkrati ne verujem, da bi mogel v italijanski vladi biti nekdo, ki bi takšne politike realističnega gledanja na vzajemne interese ne odobraval. Razume pa se, da ko govorim tu kot načelnik države, ne morem posebno govoriti o tem, kar bi se nanašalo samo na delavski razred, ker bi to v tem primeru ne koristilo niti njemu. Ob tej priložnosti bi hotel reči, da bomo mi, s svoje strani, še naprej skušali po državni liniji imeti z Italijo čimboljše odnose. Prav tako želimo, in tako bomo vedno želeli, da bodo tudi glede sodelovanja med delavskimi gibanji odnosi čimboljši.

Akademski slikar Herman Pečarič razstavlja te dni v veži «Ljudskega doma» v Portorožu, Na sliki njegovo delo «Istran»

Delavsko gibanje v Trstu do konca prve svetovne vojne

(Pripombe h knjigi Giuseppa Piemonteseja)

(Nadaljevanje in konec)

Imel sem vtis, da bi se bil Pittoni rad iznebil nacionalistov. Posrečilo se mu je le to, da je odstopil iz stranke in kot državnozborsk. poslanec le Silvio Pagnini — ki ni bil delavec — a skupaj z njim neko število drugih «socialistov». Ta razdor v stranki je povzročil strankino krizo, ki o njej govori Piemontese v XXVII. poglavju svoje knjige. Kriza italijanske socialistične stranke je trajala precej dolgo časa, a vtis imam, da prav zaradi dejstva, ker je ostalo v stranki še precej nacionalistično in oportunistično razpoloženih članov. Stranka se ni bila popolnoma očistila. To so dokazali tudi nekateri poznejši dogodki. Tej zadevi, t. j. vzrokom tega razkola, posveča Piemontese v svoji knjigi vse premalo prostora. In vendar je ta kriza vredna velike pozornosti in marksističnega gledanja na vse, kar se je po njej godilo. Njen vpliv se je čutil do začetka prve svetovne vojne.

To, da posveča Piemontese tej krizi in dogodkom, ki so ji sledili, premalo prostora in da premalo komentira, jemlje njegovi knjigi pomen politično zgodovinske analize, na katero knjiga sicer ne pretendira, dasi se ji ne more očitati, da se temu namenu povsem odteguje. Če je Piemontese posvetil precej prostora zadevi provokatorja Camberja — ki ga Lajoš Demokos v svoji brošuri o dogodkih 1902 z očitnim molkom preziranja niti ne omenja, čeprav govori o dogodkih, ki so se godili z njim v zvezi — če Piemontese piše o neznatni, toda zli osebici Cutin — saj sta Camber in Cutin za ves Trst prava sramota — bi se bil lahko vprašal in tudi odgovoril na vprašanje: čemu se stranka za časa svoje velike krize ni iznebila vseh neproletarskih, protiinternacionalističnih elementov? Zakaj niso ti elementi čutili potrebe in dolžnosti izstopiti iz stranke, s politiko katere se v srcu in duši niso strinjali? Taka analiza spada v zgodovino delavskega gibanja, četudi je morda še sedaj pekoča. Naj ob tej priliki povem, da tudi politični odbor jugoslovanske socialistične stranke v Trstu ni bil vedno brez greha. Le nahajal se je v zavidnem položaju, da je tudi v narodnem pogledu zagovarjal zatirane in da je slovenska narodna stranka v Trstu zaradi pravičnih zahtev po enakopravnosti Slovencev, pri vsej reakcionarnosti svojih voditeljev nudila v svojih vrstah dovolj prostora za vse, ki niso bili socialisti. Zato je priliv nacionalno orientiranih elementov v jugoslovansko socialistično stranko v Trstu bil redkejši, počasnejši in se je začel šele tedaj, ko je postajalo vedno jasnejše spajanje slovenskega kapitala in kapitalizma z italijanskim.

Premalo se ustavlja Piemontese pri vprašanju o združenju slovenskih in hrvatskih socialistov v Julijski krajini in v Istri s socialistično stranko Italije. Ta združitev je posledica sklepa posebne konference slovenskih in hrvatskih socialistov v Trstu in razumevanja vodstva Socialistične stranke Italije. Tu je šlo predvsem za načelo enotnosti socialističnega gibanja v vsaki posamezni deželi. Za načelo, ki je bilo v nasprotju s socialistično prakso v bivši Avstriji. Posledice te združitve so bile ogromne v vseh ozirih. Socialistično gibanje v Julijski krajini in v Istri se je kvalitativno in kvantitativno ojačalo. Sicer redki narodni spori v delavskem gibanju so nehali. Ni se več govorilo in razpravljalo o italijanskem in o jugoslovanskem delavskem gibanju, marveč le o delavskem gibanju, le o socializmu. Pokojni Pittoni je smel še vedno zgroziti se nad socialističnimi pridevniki, kajti bili so reformisti, maksimalisti, patriotični socialisti in drugi, toda to že ni imelo več nacionalnega prizvoka. Sedaj je šlo le za pravilno ali nepravilno tolmačenje marksizma, za tako ali drugačno strategijo in taktiko. Toda združitev slovenskih in hrvatskih socialistov Julijske krajine in Istre s Socialistično stranko Italije, t. j. z italijanskimi socialisti je tako epohalnega načelnega pomena, da bomo o tem dogodku vedno premalo govorili, čeprav je pri italijanski socialistični stranki šlo le za številčno relativno malo skupino. Toda ta skupina je bila čvrsta, krepka, načelna in internacionalna. Ne bo odveč, če tu mimogrede omenim da se nemška južnotirolska socialistična stranka s sedežem v Bocnu ni hotela pridružiti Socialistični stranki Italije.

Piemonteseju moramo biti hvaležni, da nam je v svoji knjigi prikazal prve izredno požrtvovalne voditelje italijanskega socialističnega gibanja v Trstu. Pri tem nam je z dobrimi dokumenti pričaral prelepi človeški lik pokojnega voditelja tržaškega italijanskega socializma Valentina Pittonija in lik njegovega internacionalizma, ki je lahko še danes za zgled. Pittoni je spadal med tiste socialistične voditelje, ki je razumel, da se boj slovenskega in hrvatskega ljudstva logično, normalno vsklaja z bojem vseh zatiranih za svoje pravice. Za te pravice se je kot voditelj italijanskega socialističnega gibanja v Trstu odločno boril in je pri tem prav tako odločno odklanjal vsak nacionalizem.

Navzlic vsem nepopolnostim, pomanjkljivostim in napakam vsebuje knjiga vendarle dosti dobrega gradiva in tudi lepo razvrščenega. Zamisel za publikacijo te knjige je bila zares dobra in pametno je, da je knjiga izšla tudi taka, kakršna je. Drugi bodo morda našli v njej še nekaj nepotrebnih strani, pa tudi še kaj dobrih. Tej knjigi bi bilo treba dodati, predvsem, še knjigo o slovenskem delavskem gibanju v Trstu. Ker pa so socialisti iz Trsta vodili socialistično agitacijo, propagando in politiko v vsej Julijski krajini in v Istri in do konca prve svetovne vojne tudi v Dalmaciji, bo morala kdaj izziti knjiga o celotnem delavskem gibanju v vseh omenjenih pokrajinah. Ne delam si iluzij. Vse bo izredno težko. Težko zaradi pomanjkanja in uničenja dragocene faktične dokumentacije, in še posebej težko, ker je zgodovina težak, delikaten predmet. Zahteva visoko kvalificirane strokovnjake, zahtevne, potrpežljive, natančne in objektivne. Potrebno bo tudi precej spominske literature, katere nekaj sicer že imamo, toda še vse premalo. Saj se Piemontese še tega ni poslužil.

Piemonteseju je treba priznati, da se je potrudil z materialom, ki je z njim razpolagal, in da nam je dal največ, kar mu je bilo mogoče.

Ivan Regent

Barkovljani Dreja, Miče, Tine in Tone so obiskali Rim

Kako je Miče prikazal ženi Juci svoje «vtise» o «večnem mestu»

Štirje Barkovljani so sicer «klampinle» po Rimu, toda le od gostilne do gostilne - Sicer pa saj jim Rim ni nudil nič posebnega, ko pa je doma tako lepo

II.

Oglasil se je Dreja: «Cujeste! sej smo vidle zaduaste uod te cjerkve. Vide t'nle ano uoštarijo! Homo spet an gl'ž vina jeno puale bomo šle naprej».

«Ne bomo šle neč naprej,» je rekel Miče. «Muoremo jet še vit, kaku ke je uod znutre u cjerkve, ke pravejo, de je str'šno lepu.»

«Ma dej, dej Miče», se je oglasil Tone. «Dreja jema prou. Jest jeman u Barkole cjerkvo pred nus'n jeno je več ku desjet let, ke ne znan, kašna ke je uod znutre. Ma kej smo pršle u Rim mualt al pej vit kej lepga. Za ankr't homo v tisto uoštarijo jeno puale pej bomo vidle».

«Homo, homo», je ponovil Dreja in njemu je sledil Tine

Čez nekaj trenutkov so sedeli vsi štirje v novi gostilni in igrali karte pri kozarcu pristnega «Castelli romani».

«Cöjte fante», je rekel Miče, «do zdej smo vrgle vre štjere briškole jeno štjere trešete. Be biu cajt, de grjemo pogljed't Foro romano, ke ni delč uod te.»

Nato pa Dreja: Ma čüj Miče! Ti, ke se huado u genazjo jeno ke znaš latinsko, kej bomo vidle na Foro romano?»

«Znaš Dreja! T'n bomo vidle kamnje uod podrteh hiš, ke so ble sezidane še prej, ku se je ruado Kristos. T'n b'š vido tüde velike koluone sez tisteh cajtov jeno pousod je pisano po latinsko, ke te b'n jest razluažo po slovensko».

«Ma poslüše, Miče», je rekel Dreja. «Ma kej me jem'š za taku nazaj sez kartame, de b'n pršo jest v'le v Rim za gljedat kamnje, ke jeh jemam u brkolanske griže k'r ke j'h čjem. Homo rajše spet an litro vina, jeno puale bomo šle vit kej lepšega kuk'r kamnje».

«Homo, homo u uoštarijo» sta rekla istočasno Tine in Tone in zopet so Miče, Dreja, Tine in Tone sedeli pri mizi, pili belo vino in igrali karte.

Med igro se je spomnil Dreja na latinščino, ki bi jo moral dokazati Miče in zato mu je rekel: «Ma čüj Miče! Ti, ke se jemo za razlagat vsem trem, k'r je pisano u latinsken jezike, pej nise še pozabo latinskega jezika, ke pravejo, de je forte težek».

«Eh, ni prou l'gek ne. Ma jest jeman duob'r spomin jeno če čješ, te dokažen, de znan latinsko. Uzeme nomalo karte jeno an lapež u ruake jeno zapiše, k'r te b'n jest povedo. Taku zapiše: In girum imus nocte et consumimur igni. Tu pomene, de huodejo ponuačne metüle uokule jeno se uopečejo sez uagnj'n».

«Ben videš Dreja! Tu se te zdi tebe ana ruoba uod neč, ma ni taku. K'r se ti napiso, se l'hko bere uod spred prute zad, al pej l'hko z'čneš br't uod zad jeno kompliš uod spred. Samo pruave» in Dreja je v resnici dognal, da Miče ni še pozabil latinščine.

«Orko tron», je rekel Dreja «nis'n mislo, de jemamo sez sabo tašnega latinca, ke n'm be lepu razluažo vse, k'r be vidle zapisano u latinsken jezike. Ben bomo pej an druge buat».

«Ben čüjeste», je rekel Tine. «Do zdej s'n jest samo mučo, ma zdej peste, de poven tüde jest ta suajo. Po muaje ure be blo še dvej ure do cuga Jest be biu zatu, de be šte u tisto uoštarijo, kamor ke smo ble dave, t'n be vrgle še an par buato na karte jeno be spile an par litro vina, puale pej be šle na cug jeno ne be blo nevarnoste, de be ga zamedile, ke be ga jemele pred nus'n.»

Ko so se vsi štirje barkovljanski izletniki naigrali in napili, so šli na vlak z dvema kjantarcama, da ne bo žeje po poti.

Do Trsta se je pilo in igralo in vse je slo v najlepšem redu, začele pa so se skrbi, kako bo doma, ko bodo Juca, Marika, Pepka in Tuona hotele izvedeti, kako je v Rimu.

Tako je govoril Miče, ko ga je vprašala Juca, kaj je vsega lepega videl v Rimu.

«Ma Juca muaja zlata! Ma kej misleš, de je taku l'hko poved't, k'r smo vsega vidle u Rime. Ma kej misleš ti Juce, de je Rim Barkole.»

«Eh, ben, ma b'š ja poveu, kaku ke je u cjerkve svetga Petra!»

«Ben videš glih tisga te ne muoren poved't, ke cjerkve uod svetga Petra nismo vidle uod znutre. Je blo taku, znaš, Juca. Mi smo sedele u ane uoštarije na djesno stran uod cjerkve. Smo poslale vit Drejeta, kaku ke je u cjerkve, de ne be hodile vse jeno k'd'r se je Dreja vrno je rjeko:

«Fantje muaje, sez cjerkvo svetga Petra uoz nutre ne bo nec. Taku je puhna, de ne nejde u aje prostuora nanka ana mešica. Je bulše, de ostanemo tle», jeno taku smo tüdi strite. Ku smo se uodpraule na Foro romano, je začeu padat dež jeno jest prou nis'n šou u Rim za huadet po dežje. Kan smo se tele dent, če ne u uoštarijo. T'n smo vrgle an par buato na karte jeno spile an par glažov vina, cajt je tjeko jeno še nanka se nismo dogovele, ke je pršo cajt za jet na cug. Ma vseglih je blo lepu jen trko Dreja, kuk'r Tine jen Tone pravejo, de j'n ni žou, de so šle. Na vse zadnje smo vidle Rim.»

«Ja, ja je rekla Marika, ste vidle Rim ja, ma papeža niste vidle».

«Ben Marika, če grjemo na čisto nanka nismo jemele taš. nega namena. Sej grje na stutauž'nte u Rim jeno ne videjo papeža; pej glih mi, čješ, de ga be mogle vit».

«Ja ja, Miče. Ti jeno vsi Brkolani niste ruajene za huadet po svete. Grjeste u Rim, pej niste še ble u Samatuorce jeno u Koludrovce jeno u trko drugeh kraj'h našga Krasa».

«Jem'š prou, jem'š prou Juca. Huade kam'r ke čješ, še nrlepše so naše Barkole. Samo huade ankr't čeguar do tiste rüse hiše pod Komeščino, jeno b'š vidla, de ni lepša kraja na svete. Zatu n'n ni treba kl'mpint uokule. Juca jest mislen, de je an velek falar, de huodejo ledje jesk't lepuate po svete, ke jen jema naša slovenska zemlja k'r ke j'h ad'n čje. Zatu bodmo doma Juca, jeno namesto de be nosile naše dnarje na ledsko, jeh bomo rajše zaprnule doma. Nej gre pur cug u Rim, ma Mičeta ne bo vido več.»

R. P.

Člani italijanske Drame z Reke se pripravljajo na turnejo po Istri s komedijo Andrea Roussina, «Il marito, la moglie e la morte»

KULTURNO PISMO Z REKE

Italijanska Drama reškega gledališča se pripravlja na gostovanja po Istri

Komedija «Il marito, la moglie e la morte» francoskega pisatelja Andrea Roussina bo svojo krstno predstavo doživela 19. t. m. v Pulju

(Od našega dopisnika)

REKA, sredi septembra. — *Sezona italijanske Drame narodnega gledališča «Ivan Zajc», se bo začela 19. t.m. s komedijo Andrea Roussina «Il marito, la moglie e la morte», ki jo bodo v krstni predstavi dali v Pulju. Delo bi bilo moralo doživeti krstno predstavo v Labinu, kar pa se onemogočile objektivne ovire S to novostjo, ki smo jo napovedali že pred časom, se bo začela tudi prva turneja italijanske Drame po Istri v sezoni 1961-62. Ta precej naporna turneja bo poleg Pule obiskala tudi Galežano, Dinjan, Labin, Rovinj, Pazin, Buzet, Novigrad, Buje in še kak kraj, tako da bodo reški gledališki umetniki vse do oktobra dali kar 15 predstav. V teh krajih v Istri bo reška italijanska Drama uprizorila tudi celo «Sulle strade di notte», ki je bilo na Reki že uprizorjeno.*

«Il marito, la moglie e la morte» je četrto odrsko delo tega znanega francoskega dramaturga, ki ga bodo na reškem odru uprizorili. Pred tem delom so dali najprej njegovo «La capannina», nato njegovo delo «Nina» ter še «La cicogna si diverte». Omenjene komedije Andrea Roussina je gledališka javnost zelo lepo sprejela. Enako bo gotovo tudi z novim delom.

Glavne vloge v tem odrskem delu bosta igrala Gianna Depoli kot Arlette in Angelo Benetelli kot Sebastiano.

Repertoar za gledališko sezono 1961-62 še ni bil v celoti določen, pač pa so bila izbrana dela, iz katerih bodo izbrali osem odrskih del, ki so v programu za tekočo sezono: Sem spadajo že omenjeno Roussinovo delo, nadalje detektivka Agathe Christye «Dieci poveri negretti», «La vita è un sogno» Calderona de la Barca, Ranca Marinkovića delo «Albatros», Delfina Cinellia predelava «Pepelke» za otroke, Sama Spewacka «Sotto il ricomoro», tri enodejanke Luigija Pirandella med katerimi «L'inbeciille», «I pini cantano» neznanega japonskega avtorja, Jonescovo delo «La lezione», Emlyna Williamsa «Ritratto d'Autore», Carla Gozzija delo «Il Corvo» in še neka komedija kakega jugoslovanskega avtorja.

Sicer pa se je tu kampanja za abonente že začela, pri čemer sodelujejo tudi sami igralci reške italijanske Drame. Akcija se bo usmerila predvsem na tovarne, šole in na italijanski kulturni krožek. Abonma za vseh osem del bo stal od 240 do 1280 dinarjev.

VALERIO ZAPPIA

RADIO TELEVIZIJA

Sreda, 13. septembra 1961

Radio Trst A

7.00: Koledar; 7.30: Jutranja glasba; 11.30: Sopek slovenskih pesmi; 11.45: Vrtiljak; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Od godal do harmonike; 17.00: Ansambelj Gianni Safred; 17.25: Pesem in ples; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Brahms: Simfonija št. 4; 19.10: Schubert: Wanderer fantasie; 19.30: Zgodovinski sprehodi po tržaških ulicah in trgih; 19.45: Godbe na pihala; 20.00: Sport; 20.30: Znane melodije iz preteklih in današnjih dni; 21.00: Rombino: «Žalostni clown», igra v dveh delih; 22.15: Večerne melodije; 23.00: Trobentač Maynard Ferguson.

Trst

12.25: Tretja stran; 14.20: Prijatelj cvetja; 14.30: Skladbe domačih avtorjev; 14.55: Se enkrat jim zaploskajte; 15.30: Franco Russo in njegov orkester.

Koper

6.15: Jutranja glasba; 7.00: Prenos RL; 7.15: Glasba za dobro jutro; 8.00: Prenos RL; 12.00: Od melodije do melodije; 12.45: Program pesmi; 13.20: Kronike iz jug. življenja; 13.40: Mali ansambli; 14.00: Narodne pesmi in plesi; 14.30: Kulturni obzornik; 14.40: Parada plošč; 15.30: Moški zbor iz Doberdoba; 16.00: Otroški kotiček; 16.30: Solisti in zbori; 17.00: Baletne skladbe; 17.40: Madžarske narodne pesmi in plesi; 18.00: Prenos RL; 19.00: Orkester Michel Legran; 19.30: Prenos RL; 22.15: «The Troubadours»; 22.35: Pojoč v noč; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 9.00: Humoristično glasbena oddaja; 9.30: Jutranji koncert; 11.00: Oddaja za šolarčke na počitnicah; 11.30: Tito Rodrigues in Sarah Vaughan; 12.00: Glasbeni album; 13.30: Novi glasovi; 15.15: Z glasbo na počitnicah; 15.55: Vreme na ital. morjih; 16.00: Program za najmlajše; 16.15: Nogomet od minute do minute; 17.45: Vesele melodije; 18.15: Radijski odvetnik; 18.30: Sinje potovanje; 19.30: Upodabljajoča umetnost; 20.00: Glasbeni album; 21.10: Politična tribuna; 22.10: Koncert lahke glasbe; 22.50: Glasba in slovo.

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: Tega ti posnamem jaz; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 14.00: Naši pevci, 15.15: Miniaturni koncert; 16.00: Program ob štirih; 17.00: Pesmi z onstran oceana; 17.30: Astrološka razmotrivanja; 18.35: Ital. folklorna glasba; 20.30: Portret: Eduardo De Filippo; 21.45: Simfonični koncert; 22.30: Poje Milva.

III. program

17.00: Na programu Hayden, Bloch, Hindemith; 18.30: Bartokovi kvarteti; 19.05: Italijanski periodični tisk; 20.00: Vsakovečerni koncert; 21.30: Aleksander N. Ostrovsky: «Volkovi in ovce».

Slovenija

8.05: Poštarček v mladinski glasbeni redakciji; 8.30: Ansambel Majmira Sepeta; 8.50: Oddaja za cicibane; 9.25: Sopek Skerjančevih skladb; 9.40: Sklepna oddaja cikla: Muzikalni dokumenti; 10.15: Ali vam ugaja?; 11.00: S popevkami po svetu; 11.30: Iz naše beležnice; 11.40: Dane Skerl: Serenada za godala; 12.00: Trio Avgusta Stanka, 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Melodije za opoldne; 13.30: Oktet Koroških akademikov; 13.50: Friderik Chopin: Trije valčki; 14.05: Radijska šola za srednjo stopnjo; 14.35: Glasbena medigra; 14.40: Skladbe Radovana Gobca; 15.40: Luigi Boccherini: Koncert za flavto in orkester; 16.00: Radijska univerza; 16.15: Koncert po željah; 17.15: Ob radijskem sprejemniku; 18.00: Kvartet Jožeta Privška; 18.15: Popevke in zabavne melodije; 18.45: Sport in športniki; 20.00: Majhna prodajalna plošč; 21.00: Koncert opernih melodij; 22.15: Zaplešite z nami!; 22.50: Literarni nokturno; 23.05: Nočni koncert.

Ital. televizija

18.30: Program za najmlajše; 19.40: Registriran športni dogodek; 20.30: TV dnevnik; 21.10: Politična tribuna; 22.10: Carlo Castelli: «Sopotnik»; 23.10: Poročilo z mednarodne razstave radia in televizije v Milanu; 23.20: TV dnevnik.

Jug. televizija

20.00: TV dnevnik; 20.20: TV helikopter — V.; 20.35: Velesejem. Program; 20.50: Modna revija — prenos iz Glasbenega zavoda; 21.50: Portreti in srečanja.

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Vaš talent in vaša sposobnost bosta prišla do izraza. To pa ne bo prav nič zaleglo, ko bo šlo za čustvene zadeve.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Če boste vztrajali pri svojem, vam bo bolj slabo šlo. Več diplomacije, več takta in vse bi se dalo počasi popraviti.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Čudno obdobje, ki bo s svojimi protislovji pripomoglo, da boste ubrali pravilno pot. Novosti v ljubezni.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Nepričakovana pomoč, ki bo olajšala vašo nalogo. Ne zanašajte se pa le na tujo pomoč. Potrpežljivost bo rodila sadove.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Vaši sodelavci ali predstojniki napačno tolmačijo vašo popustljivost. Temu uztrezno se ravnajte. Nekoliko nervozni boste.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) V kritičnem položaju se boste našli. Morda bo jutri še huje. V ljubezni pa bo zelo srečen dan.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Izkoristite priložnost, ki se vam ne bo tako kmalu spet nudila. Vzdušje pomirjenja v družinskem okolju.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Važne vesti, ki vam bodo odprle pot v poslovne kroge. Doma pa nemir, sumi in dvomi, ki ne kažejo nič lepega.

STRELEC (od 23. 11. do 22. 12.) Vaša spretnost vam bo pomagala k novim potem. Prijetne vesti. V čustvenih zadevah ne bo šlo vse najboljše.

KOZOROG (od 23. 12. do 20. 1.) Možnosti bo več, dogodkov veliko, dan bo vsestransko ploden. Tudi v čustvenih zadevah bi lahko bilo tako.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Motnje in ovire, ki pa jih boste zagotovo premagali. Bodite mirni. Isti mir ohranite tudi v domačem okolju.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Prijetno naključje vas bo spravilo v primeren položaj za utiranje novih poslovnih zvez. Naključno srečanje z zanimivo osebo.

Goriško-beneški dnevnik

Bližnji načrti mestne elektrarne

Kmalu bo okrepljena ulična razsvetljava v Ul. Palladio, Campi, Antonini in Buffolini

Pripravljajo načrt za novo javno razsvetljavo na Oslavju

Delavci občinskih podjetij že nekaj časa napeljujejo javno razsvetljavo v Ul. Palladio, Antonini, Gibelli, Campi in Buffolini. Doslej so z deli zaključili v Ul. Palladio, kjer že gorijo nove, močne fosforescentne žarnice po 3.000 lumenov. Dela napredujejo in po izjavah strokovnjakov, ki vodijo to delo, bi morali načrt izvesti do konca tega meseca.

Mestna podjetja so izdelala načrt za okrepitev in modernizacijo javne razsvetljave v tej četrti na podlagi zahteve, ki jo je skupina občanov poslala županstvu. Občina je mestni elektrarni naročila, naj izdela načrt, ki so ga 27. julija lani odobrili na seji občinskega sveta.

Načrt predvideva, da bodo v teh ulicah namestili 54 žarnic, od katerih jih bo 48 fosforescentnih po 3000 lumenov, 6 pa navadnih po 60 vatov. Teh šest žarnic bodo postavili v nadaljevanju nove ulice, ki se v sredini Ul. Antonini odcepi proti Ul. Gibelli.

Za napeljavo fosforescentnih žarnic bodo potrošili, 1.750.000 lir, za napeljavo 6 navadnih žarnic pa 170.000 lir. Občina bo letno plačala za vzdrževanje te mreže okoli 97 000 lir.

Ko bo načrt izveden, bodo imeli v teh ulicah res sodobno razsvetljavo, ki bo vsaj delno odpomogla ostalim pomanjkljivostim, ki jih beležijo prebivalci te četrti, med katerimi je na primer vprašanje kanalizacije in asfaltiranja cest, ki so zelo prometne.

Mestna elektrarna pa ima v načrtu še nekatera druga javna dela v Podgori, Standrežu itd. V Podgori bodo do konca oktobra okrepili javno razsvetljavo v Ul. Cotonificio in Ul. S. Giusto, kjer bodo namestili več novih žarnic za 640.000 lir.

V Štandrežu bodo napeljali javno razsvetljavo po vsej Ul. Trevigiani. To delo se je izkazalo za potrebno tudi zaradi tega, ker se po njej vozijo številne delavke za večerne izmene v tovarnah. V vsej dolžini te ceste, in sicer od Nanutove gostilne na Tržaški cesti do Ul. Carso, bodo namestili namesto sedanjih dveh kar 19 navadnih močnih žarnic, ki jih bodo pozneje, če bi se ob tej ulici zgradile hiše, zamenjali s fluorescentnimi. Strošek za napeljavo bo znašal 330.000 lir, režijski letni strošek pa okoli 60.000 lir. Dela nameravajo zaključiti konec novembra.

V Ul. degli Scogli bodo podaljšali električno linijo za kakšnih 400 metrov, da bi rešili dve vprašanji, ki sta se pojavili v tej ulici: prvič bi ulico razsvetlili, obenem pa bi dobavili tok hiši, ki je tik nad bregom Soče in ki je brez njega. Zaradi precejšnje dolžine električne linije bodo dela stala 320.000 lir. Javno razsvetljavo bodo okrepili tudi v Ul. Campagnuzza in Ul. Bolivia.

To je le nekaj del od toliko, ki jih mestna elektrarna opravlja dan za dnem, da bi preskrbela z električno energijo toliko novih krajev in novih zgradb. Med drugim pripravljajo tudi načrt za okrepitev ulične razsvetljave na Oslavju, vendar načrt še ni dokončan.

21. septembra bodo cepili otroke v Sovodnjah

Cepljenje otrok sovodenjske občine proti otroški paralizi se nadaljuje. Občinski zdravnik bo znova cepil otroke v četrtek, 21. septembra ob 9.30 v občinski zdravniški ambulanti, kamor naj matere pripeljejo svoje otroke.

—«»—

Pri preizkušanju strojev se je ranil

Včeraj zjutraj je prišel v Mošo 28-letni Luigi Vilgraber iz Acesta pri Bocnu. Ker je po poklicu preizkuševalec poljedelskih strojev, je imel tudi v Moši nalogo, da tamkajšnjim kmetom pokaže v praksi kako delujejo stroji, ki jih prodaja njegova tovarna. Pri taki poizkušnji pa se je nekaj po 9. uri porezal na levi nogi. Takoj so ga odpeljali v goriško civilno bolnišnico, kjer so mu rano očistili in obvezali ter ga odpustili. Okreval bo v 8 dneh.

Nezgoda kmetovalca iz Škrljevega

Ponevedoma je šel čez mejo in tam sredi polja zaspal

Sodišče v Krminu ga je oprostilo, ker ni zakrivil kaznivega dejanja

Nekega dne v preteklem juniju so jugoslovanski obmejni stražniki vrnili italijanskim obmejnim organom 19-letnega Bruna Sgubina iz Škrljevega, ki je prekoračil državno mejo brez potnega lista ali drugega dovoljenja pristojnih oblasti.

Na tej strani so Sgubina prijavili sodnim oblastem in pred nekaj dnevi je bila razprava na okrajnem sodišču v Krminu. Sgubin je sodniku priznal, da je bil preko meje in tudi razložil, kako je do tega prišlo. Odšel je namreč na delo na polje vzdolž meje in med delom nevedoma prekoračil mejo. Pozneje je začutil hude bolečine v trebuhu, da se je moral vleči na zemljo in počivati. Ko mu je odleglo, je zaradi trudnosti zaspal. Zbudil se je, ko je bila že trda tema. Takrat je tudi opazil, da je zašel čez mejo in da bi ne imel kakšnih sitnosti, se je sam zglasil pri jugoslovanskih mejnih stražnikih, ki so ga potem vrnili čez mejo.

Sodnik je upošteval navedene razloge in Sgubina oprostil, ker dejanje ni kaznivo.

—«»—

Včeraj po 12. uri so pripeljali v civilno bolnišnico v Gorici 25-letno Mario Boscarol iz Gradiške, Ul. Galilei 19. Pri pomivanju krožnikov se je porezala na mečah desne noge. Zdravniki so ji obvezali rano in jo poslali domov. Okrevala bo v 7 dneh.

Slovensko gledališče v Trstu

V petek, 15. septembra ob 20. priredi na dvorišču kina EXCELSIOR v RONKAH pri Tržiču opereto EMMERICHA KALMANA

«ČARDAŠKA KNEGINJA»

Režiser: ADRIJAN RUSTJA
Scenograf: JOZE CESAR
Dirigent: OSKAR KJUDER

Cena — sedeži — 300 in 200 lir

Slovensko gledališče iz Trsta

v STANDREŽU na vrtu poleg konzumne gostilne

V soboto 16. septembra ob 20.30 PAVEL GOLIA

«SNEGULJČICA»

Mladinska igra v osmih slikah

V nedeljo 17. septembra ob 20 EMMERICH KALMAN

«ČARDAŠKA KNEGINJA»

opereta v treh dejanjih

Ker je prireditev te znane in izredno zabavne operete, ki je doživela na Tržaškem velik uspeh, zvezana z velikimi stroški, bodo cene za to prireditev nekoliko višje kot običajno.

Vsekakor opozarjamo Standrežce, Goričane in okoličane, na to edinstveno priložnost, ko bodo lahko prisostvovali predvajanju te znane operete v svojem jeziku in v odlični izvedbi. Zato vabimo vse k čimvečji udeležbi.

Cene za «Sneguljčico»: sedeži po 300 in 200 lir za odrasle in po 150 in 100 lir za mladino, stojišča po 100 lir za odrasle in 50 lir za mladino.

Za «Čardaško kneginjo»: sedeži 600, 400 in 300 lir, stojišča po 200 lir za odrasle in po 100 lir za otroke.

Rezerviranja vstopnic na sedežu ZSPD, v Gorici Ul. Ascoli 1/I; prodaja vstopnic dve uri pred predstavo v Štandrežu.

V nedeljo pelje avtobus št. 1 iz Štandreža v mesto ob 23.30 in 0.20 uri.

Delovanje goriške proste cone

Skoro 93.000 kg sladkorja je bilo razdeljenega v juliju

V Gorici smo imeli 40.496 in v Sovodnjah 1362 potrošnikov
Koliko je koristnikov za bencin in nafto

Kontingenti raznega blaga, ki jih prejema Gorica in deloma tudi pokrajina z olajšavami proste cone, so bili do konca preteklega julija izrabljeni za nekatere postavke precej nad polovico. To velja zlasti za pivo, bencin, nafto, razna olja, goveje meso in živino ter maslo in druge maščobe. Za drva in oglje pa je bil izkoriščen le manjši del kontingenta, ker je po tem blagu večje povpraševanje šele proti jeseni.

Pa poglejmo malo, koliko smo v omenjenem mesecu potrošili blaga, ki ga v okviru proste cone prejemamo na posebne nakaznice. Koristnikov proste cone je bilo v juliju 40.496 v goriški in 1.362 v sovodenjski občini. K tem pa je treba prišteti še javne lokale, obrtniška podjetja (med katera spadajo tudi razni slaščičarski in likerski obrati) lekarne in menze, ki prejemajo sladkor in kavo proste cone.

Sladkorja je bilo razdeljenega vsem skupaj 92.901 kg od tega nekaj nad 63.000 kg zasebnim potrošnikom; olja smo prejeli 112.067 kg, katerega pa so več kot polovico razdelili potrošnikom izven Gorice in Sovodenj po vsem Goriškem. Prav tako je bilo deležnih razdeljevanja kave proste cone nad 136.000 potrošnikov iz vse Goriške, ki so skupno prejeli v juliju 31.591 kg kave.

Zanimivi so tudi podatki o razdeljevanju bencina in nafte proste cone v juliju.

Normalen obrok je prejelo 3751 lastnikov raznih motociklov ter 2692 avtomobilov; zmanjšani obrok pa je bil dodeljen za 5166 mopedov in motociklov ter za 1805 avtomobilov. Poleg teh so seveda dobili obrok bencina tudi lastniki motornih vozil za tovorni ali mešani promet. Skupaj so torej razdelili privatnim potrošnikom v tem mesecu bencina za 14.131 vozil in za 956 vozil pa nafte.

Znaten obrok bencina in nafte gre seveda tudi podjetjem za prevoz in drugim. Tako na pr. prejema samo družba ATA, ki ima v zakupu mestno avtobusno službo, v Gorici, menda okrog 25.000 litrov tekočega goriva odnosno pogonskih sredstev.

Kar se bencina in nafte tiče, je bil že večkrat stavljen predlog, naj bi zvišali kontingent, ker se je v zadnjih letih zelo povečalo število vozil in so morali zmanjšati prvoten obrok. Do sedaj pa je ostalo v glavnem vse pri starem.

—«»—

Posl. Marangone danes v Gorici

Socialistični poslanec iz Vidma Marangone bo danes, v sredo 13. t. m. od 11.30 do 12.30 na pokrajinskem sedežu PSI, v Gorici, Ul. XXIV Maggio št. 1, kjer bo sprejemal tudi stranke.

Kdor želi govoriti z njim o kakršni koli zadevi, naj se v navedenem času zglasi na pokrajinski federaciji PSI.

—«»—

Nezgoda na delu

Sinoči okrog 19. ure so pripeljali v goriško bolnišnico 45-letnega delavca Tommasa Palmisana iz Redipulje, ki se je pri svojem delu na tamkajšnji železniški postaji ponesrečil. Zdravniki so ugotovili, da se je ranil nad desnim očesom in da bo okreval v 6 dneh. Nudili so mu prvo pomoč in ga poslali domov.

Dve prometni nesreči

Mopedist se je v Šlovrencu zaletel v težak tovornik

Izognil se je avtu in treščil v zid

Včeraj okrog 13.20 se je na križišču v Šlovrencu zaletel moped «Garelli» v težak tovornik «Fiat 82». Tovornik je vozil 28-letni šofer Rodolfo Lorenzutti iz Slovrenca. Ko je tovornik prišel do križišča sredi vasi, je privozil od smeri Verse na svojem mopedu 13-letni Tullio Medeot iz Slovrenca, Ul. Isonzo 3. Ne da bi počakal in dal prednost tovorniku, kakor so to zahtevali znaki na cesti, je šel naprej in se zaletel v sprednji del tovornika.

Medeot je padel s svojega vozila in so morali poklicati avto Zelenega križa, da ga je odpeljal v goriško bolnišnico. Tu so mu ugotovili pretres možganov in rano na levem ušesu. Pridržali so ga v bolnišnici na zdravljenju za 10 dni.

Do druge prometne nesreče je prišlo okoli 17. ure v Gorici, na križišču Ul. D. d'Aosta in Rossini. Takrat je 55-letni Emilio Russian iz Moše šel s svojim avtom «Fiat 600» po Ul. Duca d'Aosta v smeri proti Tržaški ulici. Ko je bil na križišču z Ul. Rossini pa mu je privozil naproti s svojim avtom 64-letni Narciso Delchin iz Gorice, Ul. Locchi 6. Da bi se mu izognil, je Russian naglo obrnil svoje vozilo v Ul. Rossini in se tam zaletel v obcestni zid.

Ker se je pri zaletu ranil, so ga odpeljali z avtom ZK v bolnišnico, kjer so mu ugotovili več poškodb na obrazu in na desnem kolenu. Nudili so mu prvo pomoč in ga poslali domov. Okreval bo v 6 dneh.

—«»—

Jutri četrtkov sejem

Kot po navadi, bo jutri za Ljudskim vrtom v Gorici običajni sejem. Potujoči trgovci priporočajo obisk sejma, kjer nudijo bogato izbiro blaga po konkurenčnih cenah.

OD VČERAJ DO DANES

KINO

v GORICI

CORSO. 17.30: «Bratranci», G. Blain in J. Claudie Iriali. Francoski črnobeli film. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

VERDI. 16.30: «Il federale», U. Tognazzi in G. Wilson. Italijanski film.

VITTORIA. 17.30: «V tvojem telesu je pekel», T. Morgan in D. Dors. Ameriški črnobeli film. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

CENTRALE. 17.15: «Amerikanec v Follies Bergere». E. Constantine in N. Gray. Ameriški film v barvah, mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna S. GIUSTO, Korzo Italia št. 242, tel. 31-51.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 25,6 stopinje ob 15. uri, najnižjo 10 stopinj ob 6. uri. Povprečna dnevna vlaga je dosegla 75 odstotkov.

Evropsko prvenstvo v hokeju na kotalkah

Portugalska dvakrat uspešna Zmaga Italije nad Francijo

Šele po ostri borbi Anglija premagala Jugoslavijo

TURIN, 12. — Portugalska reprezentanca, ki se udeležuje evropskega prvenstva v hokeju na kotalkah je še enkrat dokazala, da je najmočnejše moštvo. Danes je namreč odpravila Belgijo nič manj kot 14:2. V večernih urah je Portugalska še enkrat nastopila in sicer proti Holandski, katero je prav tako odpravila kot druge tekmece.

Tudi Italija je bila danes uspešna, medtem ko je morala Jugoslavija po ostri in skoraj vedno enakovredni borbi prepustiti zmago Angležem, ki so dosegli šest golov, medtem ko so jih Jugoslovani, vse po zaslugi odličnega Maurija, zadali nasprotnikom štiri.

Izidi današnjih srečanj so naslednji:

Portugalska-Belgija	14:2 (10:0)
Švica-Nemčija	4:3 (3:0)
Anglija-Jugoslavija	6:4 (3:2)
Portugal-Holandska	4:2 (2:0)
Italija-Francija	3:0 (2:0)
Španija-Anglija	6:3 (4:1)

—«»—

Včerajšnje tekme

Glasgow R. - Monaco 3:2

GLASGOW, 12. — Povratno srečanje prvega kola turnirja za evropski nogometni pokal med moštvom Glasgow Rangers in AS Monaco se je končalo s 3:2. Tudi prva tekma se je končala z istim rezultatom, zaradi česar je Monaco izločen iz nadaljevanja turnirja.

* * *

DUNFERMLINE, 12. — V prvem rečanju za evropski pokal je škotska Dunfermline Athletic premagala St. Patrick iz Dublina s 4:1.

* * *

LION, 12. — Tekma za pokal velesejemskih mest med domačo enajstorico in moštvom Sheffield Wednesday se je končala z zmago lionskih igralcev s 4:2.

—«»—

Mednarodni nogomet

Danes srečanja za evropski pokal

Danes bo precej živo po raznih mestih Evrope, kjer so na sporedu številne mednarodne nogometne tekme za razne pokale. Razpored današnjih tekem je naslednji:

EVROPSKI POKAL

V Rotterdamu: **Feyenoord-Gotebcrg** (Povratna tekma. Prva se je končala 3:0 za Holandce).

V Pragi: **Dukla Praga-Cdna Sofija** (Povratna. Prva 4:4).

V Dublinu: **Drumcondra-F C Nuernberg** (Povratna. Prva 5:0 za Nemce).

V Odensi (Danska): **Odensee-Vspora Luksemburg** (Povratna. Prva 6-0 za Dance).

V Chorzowu (Poljska): **Gornik Zabrze-Tottenham Hotspurs (Anglija).**

V Lizboni: **Sporting (Portugalska) Partizan (Beograd).**

TURNIR POKALNIH PRVAKOV

V Sedanu: **Sedan-Atletico (Madrid).**

V Belfastu: **Glenavon-Leicester City.**

Na Dunaju: **Rapid-Spartak Varna (Bolgarija).**

TURNIR VELESEJEMSKIH MEST

V Strasbourgu: **Strasbourg-MTK (Budimpešta).**

V Hannoveru: **Hannover-Deportivo (Barcelona).**

IV. kolo prvenstva nogometne A lige

Danes bodo po raznih igriščih Italije odigrali četrto kolo A lige. Nekatere tekme se bodo začele v popoldanskih urah, največ pa jih bodo odigrali v luči reflektorjev zvečer.

Tekme današnjega kola z navedeno uro začetka in s sodniki so naslednje:

15.30 Atalanta-Juventus
Cesare Jonni
15.00 Catania-Sampdoria
Giulio Campanati
19.00 Fiorentina-Lanerossi Vic.
Giorgio Genel
16.00 Mantova-Internazionale
Gino Rigato
19.00 Milan-Udinese
Antonio Sbardella
16.00 Padova-Bologna
Giovanni Rebuffo
19.00 Roma-Palermo
Pietro Leita
19.00 Spal-Lecco
Giovanni Sebastio
19.00 Torino-Venezia
Giuseppe Adami

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Preteklo nedeljo kvalitetni atletski miting v Gorici

Berruti zmagovalec na 100 in 200 m s povprečnim časom 10"7 in 21"8

Od ostalih atletov so se izkazali Cavalli v troskoku in Fraschini v teku na 400 m - Medesani popolnoma razočaral

Atletski klub «Unione Ginnastica Goriziana» je priredil v nedeljo v Gorici tekmovanje za nagrado «Michele Tito», nekdanji član tega društva in večkratni državni reprezentant. Na šolskem stadionu, ki je bil napolnjen s približno 4000 gledalci, so nastopili atleti iz 6 klubov: Fiamme Oro iz Padove z Berrutijem, Cavallijem in Fraschinijem, Fiamme Gialle in Esercito iz Rima, Polisportiva Friuli iz Vidma, Ginnastica Triestina in Ginnastica Goriziana.

Ob 15. uri so se na startu zbrali zaprekaši na progi 400 m. Ko je počil strel je najhitreje začel Castiglioni in pridobil nekaj prednosti, ki jo je obdržal do končne ravnine. V zadnjih 50 m pa ga je Videmčan Zanon silovito napadel in pritekel skozi cilj s slabim metrom zaostanka. Tekmovati so medtem začeli skakalci v višino. Goričani so ostali pošteno razočarani: njihov odlični državni reprezentant Medesani, ki je letos že skočil 1.97 je preveč zaupal v svoje možnosti in začel šele pri višini 1.80; počutil pa se ni ravno najbolje, trikrat zaporedoma je podrl letvico in je ostal brez točke. Cavalli je preskočil 1.91 m čeprav je začel šepati že pri 1.80. V metu krogle je v tretjem poizkusu zabeležil Fantoni 14.27 m in ostal v vodstvu do zadnje serije metov. V šestem poizkusu je pa Baldisserotto vrgel orodje 8 cm dlje in zasluženo odnesel prvo mesto, saj je ves čas regularno metal okoli 14 m.

Medtem ko so šprinterji pripravljali bloke, so se v borbo spustili tekači na 800 m. Prvi krog so preteklj vsi skupaj ker ni bil ritem zelo hiter, po 500 m pa so se atleti Bertellotti, Montoneri in Castellano ločili in vidno pospešili korak. Tek je v svojo korist odločil Bertellotti, ki je bil v končnem šprintu najuspešnejši. Na programu je bil zatem tek na 100 m, osrednja točka prireditve, skupaj s tekmovanjem na 200 m. Na četrti progi je tekel Berruti, olimpijski zmagovalec. Start je pravilno uspel komaj v četrtem poizkusu in Berruti je bil takoj nekaj metrov pred drugimi in ker se ni preveč trudil je bil čas odločno slab. Kmalu po svoji zmagi na 100 m z 10"7 je Berruti ponovno startal na daljši progi. Ker je manjkala ostra konkurenca se tudi tukaj olimpijski prvak ni dobro izkazal. Na ovinku je pridobil le 3 m prednosti nad Videmčanom Tomaellom, v ravnini se je sprostil in naskok z lahkoto povečal na 10 m.

Po nezanimivih tekih na 100 in 200 m so gledalci pričakovali napeto borbo na visokih ovirah. Za start sta bila prijavljena Mazza in Tržačan Svara, državna rekorderja s 14". Svara zaradi poškodbe ni nastopil in Mazza je z lahkoto pobral zmago s 14"8. V troskoku je bil Cavalli najboljši v prvem poizkusu z znamko 15.39, v ostalih 5 skokih pa je vedno zabeležil mere pod 15 m. Medesani, ki bi moral osvojiti drugo mesto je ponovno razočaral: skočil je le 13.51 in napravil povrhu še številne napake.

Deseterobojec Paccagnella je bil prvi v metu diska z 48.57, kar dvakrat pa je še presegel 48 m. Razočarali so tekmovalci iz naše pokrajine, posebno pa še Castellarin iz Vidma, kateremu ni uspelo preseči 40 m. Na 1500 m je bil Sommaggio daleč najboljši: po prvem krogu se je odločno ločil od ostalih in dosegel dober čas 3'55"7. Izredno huda pa je bila borba za drugo mesto med Rinaldijem in Silvagnijem. Po pričakovanju je Fraschini z lahkoto zmagal na 400 m z dobrim časom 47"9. Tomaello iz Vidma je bil drugi, Goričan Savino pa je z novim osebnim rekordom 50"3 zasedel 4. mesto.

V skoku z daljino je bil ponovno prvi Paccagnella, ki je edini presegel 7 m. Met kopja je dal slabe rezultate: favorit Bonaiuto si je pred začetkom pretegnil mišico na ramenu in za Fiamme Oro je metal Castiglioni, ki pa je verjetno imel prvič to orodje v rokah. Zmagal je Bort, Tržačan Schira pa je bil drugi z znamko 56.05.

Zanimiv je bil tek na 5000 m. Costa, Danellutti in Pizzi so se vrstili v vodstvu v 11 krogih teka, v zadnjem pa je Costa nenadoma pospešil, Danellutti je napad pričakoval in je ostal atletu iz Padove za peta in, Pizzi pa je bil že utrujen in je precej zaostal. 50 m pred končno ravnino je skušal Danellutti Costo prehiteti, ta pa je reagiral kot pravi šprinter in dolgoprogaš iz Vidma se je moral sprijazniti z drugim mestom, pa čeprav je dosegel izvrsten čas 15'17"3, s katerim je izboljšal deželni rekord, katerega je držal Goričan Pizzi, ki sedaj služi vojaški rok in nastopa za moštvo Fiamme Gialle iz Rima.

V obeh štafetah je zmago pripadla ekipam Fiamme Oro iz Padove. V moštvu 4X400 m je zadnji del tekel Fraschini, Cazzola pa je navdušil občinstvo v hitri štafeti 4X100 m. Ekipno so zmagali atleti moštva policije Fiamme Oro, ki so pobrali od 16 možnih kar 9 zmag.

BRUNO KRIZMAN

TEHNICNI REZULTATI

400 m z ovirami

1. Castiglioni (F. Oro) 54"4; 2. Zanon (Pol. Friuli) 54"4; 3. De Collibus (F. Gialle) 55"5; 4. Salvadori (Esercito) 56"; 5. Rispeni (Gorica) 62"8.

Krogla

1. Baldisserotto (F. Oro) 14.35; 2. Fantoni (Esercito) 14.27; 3. Castellarin (Pol. Friuli) 13.27; 4. Grusovin (F. Gialle) 13.00; 5. Moreni (Ginnastica Triestina) 12.39; 6. Masca (Gorica) 12.06.

Višina

1. Cavalli (F. Oro) 1.91; 2. Di Marco (F. Gialle) 1.85; 3. Linzi (Pol. Friuli) 1.80; 4. Cobellero (Esercito) 1.75; 5. Bramarchi (Triestina) 1.70.

800 m

1. Bertellotti (F. Oro) 1'56"; 2. Montoneri (Esercito) 1'56"; 3. Castellano (F. Gialle) 1'56"; 4. Fontanini (Pol. Friuli) 1'56"; 5. Dandolo (Triestina) 1'56"; 6. Fabbrissin (Gorica) 2'10"2.

110 m z ovirami

1. Mazza (F. Oro) 14"8; 2. Cassina (Esercito) 15"3; 3. Pertoli (F. Gialle) 15"4; 4. Rugo (Gorica) 16"6; 5. Blason (Triestina) 16"8.

100 m

1. Berruti (F. Oro) 10"7; 2. Giannattasio (F. Gialle) 11"4; 3. Nigli (Triestina) 11"6; 4. Massaccesi (Esercito) 11"8; 5. Rigonat (Gorica) 11"8; 6. Pellet (Pol. Friuli) 11"9.

Troskok

1. Cavalli (F. Oro) 15.39; 2. Agostini (F. Gialle) 14.09; 3. Cassina (Esercito) 14.09; 4. Medesani (Gorica) 13.51; 5. Cattaneo (Pol. Friuli) 13.11.

200 m

1. Berruti (F. Oro) 21"7; 2. Tomaello (Pol. Friuli) 21"8; 3. Massaccesi (Esercito) 21"8; 4. Giannattasio (F. Gialle) 21"8; 5. Nigli (Triestina) 25"8.

1500 m

1. Sommaggio (F. Oro) 4'; 2. Rinaldi (Esercito) 4'; 3. Silvagni (F. Gialle) 4'; 4. Simonetti (Pol. Friuli) 4'; 5. Cortellini (Triestina) 4'.

400 m

1. Fraschini (F. Oro) 47"9; 2. Tomaello (Pol. Friuli) 50"; 3. Tosatti (Esercito) 50"3; 4. Savino (Gorica) 50"3; 5. Cavallo (F. Gialle) 51"5; 6. Dandolo (Triestina) 56"4.

5000 m

1. Costa (F. Oro) 15'17"3; 2. Danellutti (Pol. Friuli) 15'17"; 3. Pizzi (F. Gialle) 15'37"; 4. Senvico (Esercito) 16'20"; 5. Bembi (Triestina) 2'10"2.

Daljina

1. Paccagnella (F. Oro) 7.[illegible]; 2. Donanomi (Esercito) 6.85; 3. Blason (Triestina) 6.75; 4. Antonini (F. Gialle) 6.67; 5. Pascutti (Pol. Friuli) 6.05; 6. Schiavon (Gorica) 5.96.

Met diska

1. Paccagnella (F. Oro) 48.57; 2. Lucchese (F. Gialle) 48.20; 3. Fantoni (Esercito) 44.79; 4. Castellarin (Pol. Friuli) 39.68; 5. Moreni (Triestina) 39.11; 6. Savorgnan (Gorica) 30.91.

Kopje

1. Bort (F. Gialle) 59.36; 2. Schira (Triestina) 56.05; 3. Bonanon S. (Pol Friuli) 50.97; 4. Cuzzocrea (Esercito) 49.37; 5. Tomasi (Gorica) 40.60; 6. Castiglioni (F. Oro) 33.07.

Štafeta 4X400 m

1. Fiamme Oro 3'19"; 2. Esercito 3'23"4; 3. Fiamme Gialle 3'23"8; 4. Pol Friuli 3'34".

Štafeta 4X100 m

1. Fiamme Oro 43"2; 2. Fiamme Gialle 44"3; 3. Esercito 45"1; 4. Goriziana 45"7; 5. Triestina 48"8.

KONCNA LESTVICA

1. Fiamme Oro
2. Fiamme Gialle
3. Esercito
4. Pol Friuli
5. Giannastica Triestina
6. Goriziana

ALOJZ RAVBAR

V viharju

38.

TRNOVA POT

Ko si je opomogel, se je v velikem loku spustil niže. Hodil je po strmih brajdah, loveč se za kole in trte.

Čez čas se je približal neki hiši, ki je stala na samem. Nekaj minut je oprezal, nazadnje pa je zavil v hišo. Gospodinjo, ki je bila sama doma, je vprašal malo vode. Nato se je zanimal, če so šli tam mimo Nemci.

«Pred četrt ure so bili tukaj,» je povedala ženska. Potem je togotno dodala: «Na, le poglej, kako so mi vse posvinjali, prekleti prasci! Tu so se nažrli, potem pa so šli naprej, da bi jih strela ubila, lumpe!»

Pavle se je ozrl po podu kuhinje, kjer so ležali ostanki salame, sira in komisa ter cigaretni ogorki in pljunki.

«Koliko so požgali in koliko ljudi so te dni pobili, ti razbojniki!» je razvneto povzela ženska.

«Vse to bodo drago plačali!» je rekel Pavle, privzdignil triglavko in si popravil razkuštrane lase, ki so mu silili na čelo.

«Kdo ve, ali sta moja dva fanta, ki sta odšla z vašimi nekam proti Gorici, še živa?» je nato dejala zaskrbljena mati.

«Gotovo sta se z drugimi umaknila v hribe,» je rekel Pavle kakor v pomirjenje. Potem se je poslovil in odšel.

Da, koliko gorja so te dni povzročili hitlerjevci, je spotoma razmišljal. Koder so se valile njihove horde, so puščale za seboj izropane in požgane domove, postreljene ženske, otroke in starce. S seboj pa so odvlekle mnogo ljudi v zapore in taborišča. Po vaseh so izginile slovenske zastave, praznično razpoloženje je zamrlo in med ljudmi sta vladala preplah in žalost. Svoboda, ki je trajala nekaj dni, je bila kakor utrinek na temnem nebu, ki je še vedno viselo nad to nesrečno zemljo.

Bila je že trda noč, ko se je približal svoji vasi. Tedaj mu je v prsih zaplala radost, kakršno pozna samo tisti, ki je bil nasilno odtrgan od svojega doma in se po dolgem času spet vrača vanj.

Iz previdnosti se je ustavil in poslušal predse. Ničesar sumljivega ni slišal. Šel je dalje s sproščenim korakom. Čeprav ni bilo pozno, ni srečal nikogar. Preplašeni ljudje so zgodaj polegli ali pa so se potuhnili za zastrtimi okni.

Ko je prišel do sosedovih, je nekje ob hiši pričel lajati pes. Videl je, da je nekdo odstrl okensko zaveso, bežno pogledal ven in spet spustil zaveso, ko da bi se nečesa ustrašil.

Še nekaj korakov in zavil je na domače dvorišče. Tisti hip mu je bilo, ko da bi ga nekdo toplo objel. Ugotovitev, da dom še vedno stoji takšen, kakršnega je zapustil, ga je navdajala s tihim zadovoljstvom. Ker so bila vsa okna temna, je sklepal, da so domači že šli spat. Približal se je hišnim vratom in pritisnil na kljuko. Ko je odprl vrata, je zagledal v kuhinji očeta in mater, ki sta molče sedela za mizo. Obstal je na pragu raztrgan, razpraskan, neobrit, okrvavljen, izčrpan, z brzostrelko, ki mu je visela na prsih in za katero ni imel več niti enega naboja.

Ko sta ga zagledala, sta oče in mati kakor en sam nagloma vstala in zastrmela vanj.

«Mati!... Oče!...» je vzkliknil Pavle in stopil k njima.

«Pavle!» je vzkliknil oče in ga objel.

«Ali si res ti, sin moj?» je izdavila mati in mu padla v objem.

Nato so se nekaj dolgih trenutkov molče gledali, ko da bi bili v zadregi, kaj naj drug drugega najprej vpraša. Slednjič se je iz matere utrgal plaz vprašanj:

«Pavle, kako da si tu? Kod si hodil? Kaj vse se je zgodilo s tabo? Si zdrav?...»

Pavle se je spustil na stol kraj mize, položil brzostrelko na kolena in na kratko povedal, kaj je doživel od tedaj, ko je prišel iz zapora, pa do tega dne. Nato je nestrpno vprašal:

«Kje pa sta sestri?»

«Mira je odšla v partizane,» je povedala mati. «Ko je videla, da odhaja skoraj vsa vaška mladina, je nisem mogla zadržati doma. Zdaj se jih je nekaj vrnilo, ker so zgubili zvezo s svojimi tovariši, nje pa ni nazaj. Tako se bojim zanjo! Toliko mladih ljudi je padlo v teh dneh!»

«Kje pa je Anica?»

Mati je zaihtela v predpasnik. Namesto nje je povedal oče:

«Nemci so jo vzeli. Včeraj je nesla nekaj pošte na karavlo, in ko se je vračala od tam, je naletela na Nemce. Vzeli so jo s seboj skupno z nekaj moškimi in ženskami iz vasi. Da jih bodo poslali delat v Nemčijo, so rekli.»

Nastala je mučna tišina, v kateri je bilo slišati le materino pritajeno ihtenje. Ko se je nekoliko pomirila, je postregla sinu z najboljšim, kar je premogla. Po večerji je Pavle še dolgo pripovedoval o vsem, kar je doživel od takrat, ko so ga odgnali v konfinacijo. Potem pa je spraševal, kaj vse se je med tem časom zgodilo doma in v vasi.

Začeli so se oglašati prvi petelini, ko se je Pavle ulegel v svojo posteljo, v kateri ni ležal že skoraj pet let.

Vstal je okrogo poldne, potem je odšel na vas. Pozdravljal se je s sosedi in z drugimi vaščani, jim odgovarjal na razna vprašanja in jih spraševal o tem in onem.

Med drugimi je srečal tudi Silvo. To je bila tista, o kateri je zaupal Armandi, da jo ima na tihem rad. Ob srečanju z njo ga je spreletelo nekaj toplega. Tedaj se je spomnil Armandinih besed:

‚Ko se vrneš domov, ji gotovo izpoveš, da jo imaš rad, a ne?'

In on ji je odgovoril:

‚Verjetno, Armanda. Se pravi, če se medtem ne bo omožila z drugim.'

In zdaj je stal pred njo. Bila je še vedno lepa, zdelo pa se mu je, da ni več tako cvetoča kot nekoč. Nič zato, je pomislil, tudi tako ima še vedno rad. In morda ji še danes pove, da jo ima rad.

Pozdravila ga je prisrčno in ga vprašala to in ono.

Vtem je Pavle opazil, da nosi poročni prstan. To ga je neprijetno presenetilo. Nekaj hipov jo je zavzeto gledal, potem pa je mukoma iztisnil vprašanje:

«Silva, s kom si omožena?»

«Z Jordanovim Andrejem,» je povedala. Nato je pripomnila: «Lani sva se poročila.»

«Želim ti obilo sreče, Silva,» je rekel z bridkim smehljajem. Potem jo je pozdravil in šel dalje. Skušal je ne misliti več na tisto, kar je dotlej tihoma gojil do nje.

Obiskal je tudi tiste fante, ki so se razhajali z goriške fronte, in jih pripravil k temu, da so se izrekli za to, da pojdejo z njim spet k partizanom.

«Jutri zjutraj odrinemo,» jim je rekel.

Naslednje jutro se je zbralo na sredi vasi osem fantov. Vsi so bili oboroženi s puškami.

Ko si je oprtal nahrbtnik in vzel brzostrelko, je Pavle dejal:

«Zdaj pa grem.»

«Greš?» je spet zatarnala mati. «Ne, ne, Pavle; saj ni mogoče, da bi že odhajal. Počakaj vsaj še kakšen dan...»

«Ne morem, mati. Grem. Čakajo me fantje. Moram iti.»

Mati si je obrisala solze in vdano stisnila roko sinu.

Nato se je obrnil k ostalim, ki ga ni skušal zadržati, in mu segel v roko.

«Pazi se!» je rekel ob slovu in nič drugega.

Pavle se je nasmehnil in se spet obrnil k materi. V njen obraz so se vrezale še globlje vrtale trpke gube teze.

«Na svidenje, mati!»

«Če srečaš kje Miro, ci ji, naj se vrne domov,» je rekla. «Kaj bi takle trok počel s puško; saj ...lahko doma tudi kor... stvari, kakor je dosle...»

Pavle je s svojimi ... odšel iz vasi in nekje ... vil med njive.

Kakšno poldrugo uro ... to so prečkali glavno ... sto in se začeli vzpenjati na Čaven.

Nekje na pobočju so ... čali nekaj kmetov iz ... nje vasi. S seboj so ... voz, na katerem je ... pet mrtvih partizanov ... ena partizanka, ki so ... tiste dni. Ko so Pavle ... njegovi fantje obstali ... voz, da bi si ogledali ... vece, so okameneli.

(Nadaljevanje sledi)